Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети,
Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

26 май 1972 йил, жума ◆ № 122 (15.293). ◆ Баҳоси 2 тийин.

МОСКВА. 23 майда Кремлда Совет — Америка музокаралари бошланди. Суратда: Л. И. Брежнев, Н. В. Подгорний, А. Н. Косигин ва Ричард М. Никсон музокаралар бошланиши олдидан.

В. Егоров ва В. Соболев фотоси, (ТАСС).

МОСКВА, Кремль, 23 май. Атроф муҳитни муҳофаза қилиш соҳасида ҳамкорлик тўғрисидаги Совет — Америка битимининг имзоланиши.

С. Смирнов фотоси, («Известия»).

МЕҲНАТИМИЗ — ВАТАНГА

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси тинчлик ҳақида, ер юзидаги барча халқларнинг порлоқ келажаги тўғрисида ғамхўрлик қилиш руҳи билан суғорилган ўз ташқи сиёсатини қатъият ва изчиллик билан амалга оширмоқда. КПСС Марказий Комитети май Пленумининг ўртоқ Л. И. Брежнев доклади юзасидан қабул қилинган қарори ана шу тинчликсеварлик сиёсати мустаҳкам сиёсат эканлигини яна бир марта исбот қилади.

Барча совет кишилари каби колхозимизнинг пахтакорлари ҳам ленинчи партия Марказий Комитети Сиёсий бюросининг халқаро кескинликни юмшатишга ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлашга қаратилган фаолиятини қизғин маъқуллаб, қўллаб-қувватламоқдалар. Пленум қарорлари қишлоқ меҳнаткашларининг ғайратига ғайрат қўшади. Ватанимизни меҳнатдаги янги зафарлар билан хушнуд қилмоқ учун янада зўр ғайрат-шижоат кўрсатиб ишлаймиз.

Колхозимизнинг аъзолари СССР юбилейи йилида ҳар гектар ердан қирқ центнердан ҳосил кўтаришга аҳд қилдилар. Биз жонбозлик билан ишлаб, ўз мажбуриятимизни бажарамиз.

А. ИКРОМОВ,
Фарғона область, Киров районидаги «Искра» колхозининг бригада бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

МУСОБАҚА ҒОЛИБИ

«Союзсельхозтехника» бирлашмаси корхоналари ва ташкилотларининг социалистик мусобақасида «Узсельхозтехника» Ғиждувон район коллективи 1972 йилнинг биринчи квартали якунлари бўйича ғолиб чиқди. Унга СССР Министрлар Совети билан ВЦСПСнинг кўчма Қизил байроғи берилди. (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг 25 майда бўлиб ўтган мажлисида социалистик қонунчиликни, давлат, жамоат тартибини ва гражданларнинг ҳуқуқларини қўриқлаш соҳасида Қашқадарё область меҳнаткашлар депутатлари район Советларининг қилаётган ишлари тўғрисидаги масала муҳокама қилинди. Бу ҳақда Қашқадарё область ижроия комитетининг раиси З. Сирожиддиновнинг доклади тингланди.

Областдаги район Советлари уларнинг ижроия комитетлари доимий комиссиялари ва депутатлари КПСС XXIV съезди қарорларини, Ўзбекистон ССР меҳнаткашлар депутатлари район Совети тўғрисидаги қонунни амалга ошира бориб, хўжалик ва маданий қурилишга раҳбарликни яхшилаганликлари, социалистик қонунчиликни ва ҳуқуқ тартиботини мустаҳкамлашга кўпроқ эътибор бераётганликлари уқтириб ўтилди.

Меҳнат ва давлат интизомини мустаҳкамлаш, колхоз демократияси принципларига риоя қилиш масалалари, давлат ва жамоат мулкини ўғирлаш фактлари билан кураш масалалари область ва район Советларининг сессияларида, ижроия комитетларнинг мажлисларида мунтазам равишда муҳокама қилинмоқда, ҳуқуқ-тартиботнинг бузилишига йўл қўймаслик чоралари белгиланмоқда. Аҳоли орасида ҳуқуқ пропагандасини яхшилаш чоралари кўрилмоқда.

Бу тадбирлар бир қанча районларда социалистик қонунчиликнинг бузилиш ҳоллари камайишига, корхоналарда, қурилишларда муассасалар, колхоз ва совхозларда интизомнинг мустаҳкамланишига ёрдам берди.

Шу билан бирга мажлисда областдаги район Советлари социалистик қонунчиликни таъминлаш давлат, жамоат тартибини ва гражданлар ҳуқуқини қўриқлаш соҳасидаги ишларида нуқсонларга ҳам йўл қўйиб келаётганликлари таъкидлаб ўтилди. Қонунларга риоя қилиниши устидан контроллик бўш қўйилган. Колхоз Уставини бузиш фактлари мавжуд. Баъзи ижроия комитетлари милиция органларининг безорилик, ичкиликбозлик ва жамиятга зид бошқа хатти-ҳаракатлар билан кураш ишларига бўш раҳбарлик қилмоқдалар. Кўнгилли дружиналар, ўртоқлик судлари, маҳалла комитетларининг ва бошқа жамоат кўнгилли ташкилотларининг ишларини кучайтириш учун зарур чоралар кўрилмаётир.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми шу хусусда қабул қилган қарорида меҳнаткашлар депутатлари Қашқадарё область ва район Советларининг ижроия комитетларига кўрсатиб ўтилган камчиликларни бартараф қилиш, жиноятларнинг ва ҳуқуқ-тартиблар бошқа хилда бузилишининг олдини олиш тадбирларини ишлаб чиқиш ва амалга оширишни топширди. Советлар ва уларнинг ижроия комитетлари қарорларининг бажарилиши устидан назорат қилиб туришда, аҳоли ўртасида тарбиявий ва маданий-оммавий ишларни ўтказишда, социалистик қонунчилик ва ҳуқуқ-тартиботи принципларини пропаганда қилишда маҳаллий Совет доимий комиссияларининг ролини кучайтириш зарурлиги кўрсатиб ўтилди.

Республика Олий Совети Президиуми шу мажлисда бошқа бир қанча масалаларни ҳам қараб чиқди. (ЎзТАГ).

СОВЕТ ИТТИФОҚИ ВА ҚЎШМА ШТАТЛАР РАҲБАРЛАРИ ЎРТАСИДА СУҲБАТ

КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин ва АҚШ Президенти Р. Никсон 24 майда ҳукуматнинг Москва яқинидаги резиденциясида учрашдилар.

Музокаралар давом эттирилди.

СОВЕТ — АМЕРИКА БИТИМЛАРИ ИМЗОЛАНДИ

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин ва АҚШ Президенти Р. Никсон 24 майда Кремлда космик фазони тадқиқ этиш ва ундан тинчлик мақсадларида фойдаланиш соҳасида ҳамкорлик қилиш тўғрисида СССР билан АҚШ ўртасида тузилган битимни имзоладилар.

Мазкур битим жумладан, космик метеорологияси, табиий муҳитни ўрганиш, ер атрофидаги космик фазони, Ой ва планеталарни тадқиқ этиш, космик биология ва космик медицина соҳасида томонларнинг ҳамкорлигини янада кенгайтириш мақсадини кўзда тутади.

Битим инсоннинг космосга парвозини кўпроқ бехатар қилиш ва бундан буён биргаликда ўтказиладиган илмий экспериментларни амалга ошириш имкониятини таъминлаш мақсадида учувчи бошқарадиган Совет ва Америка космик кемалари ҳамда станцияларини бир-бирига яқинлаштириш ва туташтириш воситаларини биргаликда вужудга келтириш соҳасидаги ишларни бажаришни кўзда тутади. Совет ва Америка космик кемаларини туташтириш ҳамда космонавтларнинг бир кемадан иккинчи кемага ўтишини кўзда тутган тажриба тариқасидаги биринчи парвозни 1975 йилда ўтказиш мўлжалланади.

Шу куниёқ Кремлда СССР ҳукумати билан АҚШ ҳукумати ўртасида фан ва техника соҳасида ҳамкорлик қилиш тўғрисида тузилган битим имзоланди. Бу битим ҳар иккала мамлакатдаги фан ва техника ташкилотлари ўртасида мустаҳкам ва мунтазам алоқалар ўрнатишга ёрдам бериши керак. Шу мақсадда томонлар энг муҳим проблемаларни ишлаб чиқишда олимлар ва мутахассисларнинг куч-ғайратини бирлаштириш учун кенг имконият яратиб бериш ниятидадир. Битимда ҳамкорлик, жумладан, ҳар иккала мамлакатдаги илмий-тадқиқот ташкилотларининг биргаликда тадқиқот ўтказиши ва тажрибаларни айирбошлаши фан-техника ахборотини айирбошлаш, фундаментал ва амалий фанлар соҳасида биргаликда лойиҳа ҳамда программалар тузиш каби формаларда амалга оширилиши мумкин эканлиги кўзда тутилган. Фан-техника ҳамкорлиги юзасидан аралаш совет — америка комиссиясини ҳам тузишга қарор қилинди.

Битимни СССР Министрлар Совети фан ва техника давлат комитетининг раиси В. А. Кириллин ҳамда АҚШ давлат секретари У. Рожерс имзоладилар.

Совет — Америка битимларини имзолаш вақтида Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, В. В Гришин, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н .В. Подгорний, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, Д. Ф. Устинов, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосарлари М. А. Яснов, А. П. Вадерь, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари В. Э. Димшиц, В. А. Кириллин, М. А. Лесечко, И. Т. Новиков, Л. В. Смирнов, Н. А. Тихонов, СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. П. Георгадзе, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, СССР Фанлар академиясининг президенти М. В. Келдиш, СССРнинг АҚШдаги элчиси А. Ф. Добринин, СССР Фанлар академиясининг вице-президенти А. П. Виноградов, СССР Фанлар академияси «Интеркосмос» кенгашининг раиси академик Б. Н. Петров ва бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

Битимларни имзолаш вақтида Америка томонидан АҚШ Президенти Р. Никсон, АҚШ давлат секретари У. Рожерс, Президентнинг миллий хавфсизлик масалалари билан шуғулланувчи ёрдамчиси Г. Киссинжер, АҚШнинг СССРдаги элчиси Ж. Бим ва АҚШ президентининг сафарида унга ҳамроҳ бўлган бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

(ТАСС).

ЕР — ДЕҲҚОН МУЛКИ

Колхозимиз Наманган шаҳрининг биқинига жойлашган. Шаҳар аҳолисини йилнинг тўрт фаслида сабзавот маҳсулотлари, картошка, қовун-тарвуз, мева-узум билан таъминлаш кафолатини олганмиз. Ундан ташқари Москва, Тошкент ва бошқа марказий шаҳарларнинг меҳнаткашлари учун ҳам турли хил ноз-неъматлар жўнатиб турамиз. Қўшни колхозлар, ташкилотларнинг ёрдамчи хўжаликлари учун уруғлар етказиб берамиз.

Лекин ер майдонимиз айтарли катта эмас — 1.120 гектар. Атрофимизни қўшни колхозлар, қурилиш ташкилотлари ўраб олган. Шу сабабли экин майдонларимизни кенгайтира олмаймиз. Модомики шундай экан, ҳар қарич ердан ишнинг кўзини билиб фойдаланиш, ишчи кучи, ўғит сарфлаб, механизацияни кенг қўлланиб, ер ниманики беришга қодир бўлса, ҳаммасини олиш асосий бурчимиздир. Бунинг учун сабзавоткорларимиз, соҳибкорларимиз ва боғбонларимиздан ғоят тадбиркорлик талаб этилади.

Маълумки, сабзавот экинлари уч турда — эртаги, ўртаги ва кечки қилиб ўстирилади. Демак, эртаги экинларнинг ҳосили йиғиштириб олинган ерларга ўртаги ёки ўртагисининг ўрнига кечки экинлар экиш мумкин. Биз айнан ана шу йўлдан боряпмиз. Шундай қилмасдан иложимиз ҳам йўқ. Чунки теплица комбинатлари, парник хўжаликлари қурилиши муносабати билан экинзорлар қисқариб қоляпти. Такрор экинлар экиш йўли билангина уларнинг ўрнини қоплашимиз мумкин. Ўғитлардан меъёрида фойдаланиш орқали ҳосилдорликни оширяпмиз. Кейинги йилларда сабзавотчилик соҳаси бўйича янги, районлаштирилган, навли, турли касалликлар ва қишлоқ хўжалик зараркунандаларига бардошкор уруғларнинг яратилиши деҳқонларга омад келтирди ва маҳсулот етиштиришни кўпайтиришда ҳал қилувчи роль ўйнамоқда. Биз помидори, карам, ширин қалампир, истеъмолбоп кўкатлар тайёрлашни бир ярим-икки баравар кўпайтирдик. Энг муҳими — ҳосилдорликни оширишга эришдик. Ўтган йили ҳар гектар ердан салкам 230 центнердан сабзавот ҳосили олдик. Бир йилда маҳсулот миқдори ўртача 250-300 тонна кўпайтириляпти.

Илгари қайси йўл билан бўлмасин маҳсулот тайёрлаш плани бажарилса бас, деган зарарли кайфият бор эди. Эндиликда бунга қаттиқ барҳам берилди. Озиқ-овқат саноати корхоналарига ҳам, меҳнаткашларга ҳам фақат юқори сифатли, мазали, дастурхонга файз киритадиган маҳсулотлар етказиб бериш керак. Ундан ташқари хўжалик экономикасини мустаҳкамлаш, сабзавоткорлар шахсий манфаатдорлигини ошириш масаласи кун тартибида турибди.

Ана шу вазифаларнинг ҳаммасини муваффақиятли ҳал этиш учун ердан фойдаланишни яхшилашимиз керак. Ер — деҳқон мулки. Ер ҳам парваришни яхши кўради. Ҳадеб экин экилаверса-ю ўғит берилмаса, бегона ўтларга қарши қаттиқ ўт очилмаса, тупроқ структураси яхшиланиб борилмаса ер чарчаб қолади, унумдорлиги пасайиб кетади. Оқибатда кутилганча ҳосил олиш амри маҳол бўлиб қолади. Биз шуларни ҳисобга олиб халқимизнинг ризқ-рўзи, саноатимизнинг хом ашёсини етказиб бераётган ерни эъзозлашга алоҳида эътибор бераётирмиз. Ҳамма бригадаларимиз тупроқ картограммасига эга. Минерал ва органик ўғитлардан меъёрида фойдаланиш орқали тупроқ донадорлигини ошириб боряпмиз. Каттагина майдонларга беда экамиз. Бу билан сабзавот-беда алмашлаб экишни жорий қилишга замин яратяпмиз. Беда тупроқ қатламида 300 килограммдан 500 килограммгача азот моддаси ҳосил қиляпти. Ўшандай ерларга гўнг, эски иморатларнинг тупроғи ва бошқа органик ўғитлар солиш йўли билан тупроқнинг донадорлигини яхшилаяпмиз.

Қишлоқ хўжалик мутахассисларимиз ернинг ҳолатини яхшилашда катта ишлар олиб бормоқдалар. Натижада экинзорларнинг шўрланиши, сизот сувнинг кўтарилиши, зараркунандаларнинг тарқалиши тугатилди. 120 гектар еримиз заҳкаш. Шунинг учун ўша ерда шоли ўстириб мўл ҳосил оляпмиз. Ўтган йили 537 тонна шоли хирмони кўтардик. Бу йил камида 800 тонна ҳосил олиш ниятимиз бор.

Ер майдони оз бўлишига қарамай ҳосилдорликни ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш ҳисобига катта даромад олмоқдамиз. Ўтган йили барча тармоқлардан 2 миллион 217 минг сўм даромад қилдик. Бу, 1970 йилдагига нисбатан 23 минг сўм кўп. 1972 йилда ялпи даромадни 2 ярим миллион сўмга етказамиз. Демак, шаҳар меҳнаткашларига ўтган йилдагига нисбатан қарийб 300 минг сўмлик қўшимча маҳсулот етказиб берамиз.

Сабзавоткорларимиз такрорий, оралиқ экинлар экиш йўли билан маҳсулот миқдорини кўпайтиришга ҳаракат қилмоқдалар. Ўтган йили май ойининг ўрталарида ҳосили етилиб колган карам орасига помидори кўчати ўтқаздик. Бир вақтнинг ўзида ҳам карам, ҳам помидори кўчати парваришлаб борилди. Карам пишгач ҳар гектар ердан 25 тоннадан ҳосил олдик. 20 июлга келиб помидори ҳам қизарди, гектаридан 23 тоннадан хирмон кўтарилди. Шундай қилиб, оралиқ экин хўжаликка 4.636 сўм қўшимча даромад келтирди.

Тўхтахўжа Хўжахонов бригадасида ўтказилган тажриба бундан ҳам яхши самара берди. Апрель ойининг охирида бодринг ниҳоллари плёнка остига олинди. Ҳаво ўзгариб туришига қарамай, парвариш кучайтириб борилиши туфайли палаклар тез авж олди ва гулга кирди. Қисқа фурсатда 22 тонна бодринг йиғиштириб олдик. Плёнка остига эса бошқа хил экинлар экдик. Хуллас, эртаги бодрингдан 7.360 сўм қўшимча даромад қилдик. Ердан фойдаланишни яхшилаш бўйича ўтказилган мана шу икки тажриба хўжаликка қўшимча 12 минг сўм атрофида даромад келтирди.

Бу йил 100 гектар майдонга такрорий экинлар экамиз. Ҳозир эртаги пиёз, карам, истеъмолбоп кўкатларни йиғиштириб олиб, шаҳарлик биродарларимизга тортиқ этяпмиз. Отахон Жўраев, Назарбой Асқаров, Турдиали Сатторов, Абдубанно Маҳкамов, Ҳакимжон Абдуллаев, Жамолхон Ғиёсов ўртоқлар бошлиқ бригадаларда сабзавот экинларидан айниқса юқори ҳосил етиштирилмоқда.

Колхозимиз сабзавоткорлари тез кунларда эртаги ҳосилни йиғиштириб оладилар, ўрнига тезпишар экинлар уруғи экиб, катта хирмон кўтарадилар. Айни кезда ўртаги экинлар парваришини кучайтириб, кечкиларини экишга пухта тараддуд кўрадилар. Уч турдаги экинларнинг ҳаммасидан юқори ҳосил етиштириб, шаҳарлик дўстларини хурсанд этадилар, озиқ-овқат саноати корхоналарига ҳар қачонгидан кўп ва юқори сорт маҳсулот етказиб берадилар.

А. ҚАМБАРОВ,
Наманган районидаги Тельман номли колхоз раиси.
М. УМАРОВ,
Колхоз партия ташкилотининг секретари,
Н. ОТАХОНОВ,
бош агроном.

ДЎСТОНА ТАБРИК

СССР Олий Совети Президиуми билан Совет ҳукумати Африка озодлиги куни муносабати билан Африка мамлакатларига уларнинг давлат ва ҳукумат бошлиқларига дўстона табрикнома йўлладилар. Совет Иттифоқидагилар, дейилади табрикномада, Африка давлатларининг эркин ва мустақил ривожланиш йўлидаги ҳаракати тобора дадил кучайиб бораётганлигига, уларнинг халқаро обрў-эътибори муттасил ошиб бораётганлигига астойдил қувонмоқдалар.

Табрикномада шу нарса таъкидлаб ўтиладики, империалистик асорат кучларига қарши олиб борилаётган шиддатли ва адолатли курашда Совет Иттифоқи ҳамиша ва ҳар ишда африка халқларини қўллаб-қувватлаб келмоқда. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан Совет ҳукумати Совет давлатининг асосчиси В. И. Ленин ғояларига амал қилиб, ҳали ҳам ҳукм суриб келаётган мустамлакачилик режимларини батамом тугатиш учун, иркчилик ва апартеид ҳар қандай кўринишларини ёппасига қоралаш ва бойкот қилиш учун қатъият билан изчил курашиб келмоқдалар.

СССР Олий Совети Президиуми билан Совет ҳукумати Африка мамлакатларининг халқларига миллий мустақилликни ва социал тараққиётни мустаҳкамлаш учун олиб борилаётган курашда янгидан-янги муваффақиятлар тилайдилар. (ТАСС).

Юксак мукофот

Коммунистик партия ва Совет давлати олдидаги катта хизматлари учун СССР Бош прокурори ўртоқ Р. А. Руденкога СССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилди, унга Ленин ордени билан «Ўроқ ва Болға» олтин медали топшириладн. (ТАСС).

РЕСПУБЛИКА ПРОКУРОРИ ТАЙИНЛАНДИ

ССР Иттифоқи Бош прокурорининг буйруғига биноан, ўртоқ Нўъмон Бўрихўжаев Ўзбекистон Совет Социалистик республикасининг прокурори қилиб тайинланди.

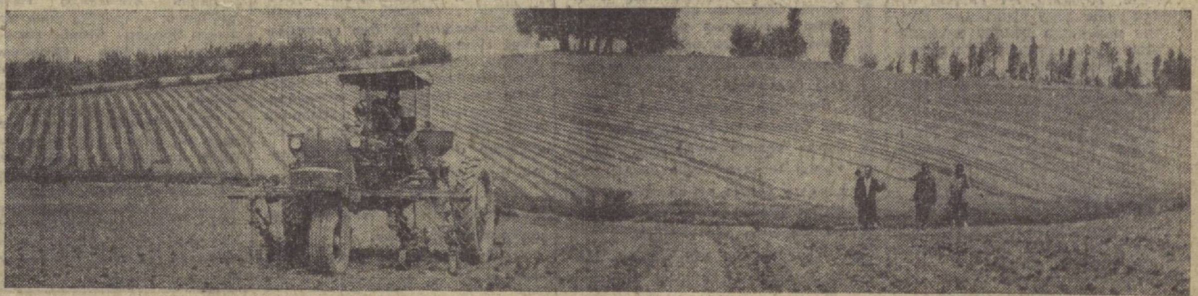

АНДИЖОН районидаги «Ленинград» колхозининг Мамадали Воҳидов бошлиқ бригада пахтакорлари гектаридан 45 центнердан хирмон кутаришга аҳд қилганлар. Шу кунларда бригада миришкорлари ниҳолларни меҳр билан парвариш қилиб қатқалоққа қарши катта кураш олиб бормоқдалар. Ғўза сифатли ягана қилиб бўлинди, бегона ўтлардан тозаланмоқда. Суратда: тажрибали механизатор Турсун Отабоев кунига 6-7 гектар майдондаги ниҳолларни культивациядан чиқармоқда.

Г. Кечкин фотоси.

СОВЕТ ПРОКУРАТУРАСИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИГА

«Прокурор фақат биргина нарсани қилишга ҳақи бор ва қилишга мажбур, у ҳам бўлса ҳеч қандай маҳаллий хусусиятларга қарамасдан ва қандай бўлмасин маҳаллий таъсирларга қарамасдан бутун республикада қонунчиликни ҳақиқатан ҳам бир хилда тушунишнинг амалга оширилишини кузатиб боришдир».

В. И. ЛЕНИН

СУРАТДА: республика прокуратураси ходимларидан бир группаси (чапдан ўнгга): Ўзбекистон ССР прокуратураси тергов бошқармаси бошлиғининг ўринбосари А. А. Никифоров, Тошкент область прокуратурасининг старший терговчиси К. Ю. Юсупов, Тошкент шаҳар прокурори Ғ. Б. Бухоров, Тошкент область прокурорининг ўринбосари К. Розиқов, Ўзбекистон ССР прокуратурасининг муҳим ишлар бўйича терговчиси Ҳ. Мирсобиров ўртоқлар.

И. Глауберзон фотоси.

ҲУҚУҚ ҲИМОЯЧИЛАРИ

Улуғ Октябрь ғалабасидан кейиноқ Коммунистик партия ва Совет давлати мамлакатда революцион қонунчилик ва ҳуқуқ-тартиботнинг ўрнатилиши ва мустаҳкамланишига жуда катта эътибор бердилар. Пролетариат диктатурасининг ҳамма органлари, бутун Совет давлат аппарати революцион қонунчиликни мустаҳкамлашдан манфаатдор бўлган меҳнаткашларнинг ўсиб бораётган ижтимоий-сиёсий активлигига таяниб, совет қонунчилигини қаттиқ туриб муҳофаза қилдилар.

Совет ҳокимиятининг дастлабки йиллари тажрибаси социалистик қонунчиликка ҳамма жойда сўзсиз риоя қилинишини, мамлакатнинг бутун территориясида совет қонунларининг бир хил маънода тушунилиши ва бир тарзда қўлланилишини назорат қилиб борувчи алоҳида давлат органи тузиш зарурлигини кўрсатди. Шу тариқа совет прокуратураси барпо этилди. Унинг ташкил топиши ва мустаҳкамланиши революция доҳийси, Совет давлатининг асосчиси В. И. Ленин номи билан боғлиқдир.

В. И. Ленин совет прокуратурасининг ташкилий асосларини, асосий вазифалари ва функцияларини аниқ белгилаб берди. Унинг «Икки томонлама» бўйсуниш ва қонунчилик тўғрисида» партия Марказий Комитети Сиёсий бюросига ёзган машҳур хатида прокуратура назорати тўғрисида келтирилган фикрлари Бутунроссия Марказий Ижроия Комитетининг 1922 йил 28 майда тасдиқлаган прокурор назорати ҳақидаги Низомга асос қилиб олинди. Бу низомга мувофиқ давлат прокуратураси Юстиция халқ комиссарлиги составида таъсис этилган бўлиб, унинг зиммасига барча давлат ва хусусий ташкилотлар ҳамда хусусий кишиларнинг ҳаракатлари қонунийлигини назорат қилиб бориш, тергов органлари, давлат сиёсий бошқармаси органлари ва бошқа ташкилотларнинг фаолиятини кузатиб бориш вазифаси юклатилди.

Босмачиликка қарши кураш Туркистон АССР прокуратураси фаолиятида алоҳида ўрин тутди. Шунингдек, порахўрликка, хўжасизлик ҳамда молия ва солиқ қоидаларини бузишларга қарши кураш муҳим роль ўйнади. Янги иқтисодий сиёсат шароитида прокуратура Совет давлатининг манфаатларини эксплуататор элементлардан актив ҳимоя қилди. У социалистик қонунчиликни мустаҳкамлаш ишига ўз ҳиссасини қўшди ҳамда турли сиёсий тадбирларни ўтказишда ҳам актив иштирок этиб келди.

Ўрта Осиёда миллий чегараланиш ўтказилиб, Ўзбекистон ССР ташкил топгач, Юстиция халқ комиссарлиги составида прокуратура ташкил этилди. Прокуратура органлари жойларда барча муассасалар, ташкилотлар ва мансабдор шахсларнинг фаолияти қонун доирасида бўлиши устидан назорат қилиб боришлари керак эди. Шу тариқа Ўзбекистон ССР ташкил этилгач, орадан кўп вақт ўтмаёқ, республикада прокуратура назорати органлари системаси таркиб топди. Бу структура уларнинг ташкилий бирлигини таъминлаган бўлиб, прокуратура ўз олдида турган вазифаларни муваффақиятли ҳал этишга қодир эди.

Прокуратура органлари социалистик мулкнинг даҳлсизлигини таъминлаш учун, ер ва сув ҳақидаги қонунларнинг бузилишига қарши курашди. Хотин-қизларнинг тенг ҳуқуқлилигига тўсқинлик қилиб келган руҳонийлар ва феодал-бойлар эскилик сарқитларига қарши чоралар кўрди, чайқовчилик, безорилик ва бюрократизмга қарши курашни кучайтирди.

Гражданларнинг шикоятлари ва аризаларини ҳал этиш прокуратура ишида алоҳида ўрин тутди. Социалистик қонунчиликни янада мустаҳкамлаш мақсадида прокуратура совет қонунларини кенг пропаганда қила бошлади, қонунчиликни мустаҳкамлаш учун уезд, волост ва қишлоқларда иш олиб борди.

Социалистик қонунчиликни мустаҳкамлаш учун кураш давомида прокуратура маҳаллийчилик таъсирини енгиб ўтди. Партия ва совет раҳбар органлари прокуратура фаолиятини кескин қўллаб-қувватладилар, маҳаллий ҳокимият органларининг тергов-прокурор аппаратининг оператив ишларига асоссиз равишда аралашишларига қарши чиқдилар. Ўзбекистонда 1927 йил мартда Советларнинг II съезди ўз қарорида қонунчиликни мустаҳкамлашни ҳамда маҳаллий ҳокимият органларининг юстиция органлари оператив ишига аралашувига чек қўйишни талаб қилди.

СССР Марказий Ижроия Комитети ва Халқ Комиссарлари Советининг 1936 йил 20 июлдаги қарори билан прокуратура ва тергов органлари Юстиция халқ комиссарлиги системасидан ажратилиб, бевосита СССР прокурорига бўйсуна бошлади. Прокуратуранинг бирлиги ва марказлашган ҳолда тузилиш принциплари СССР Конституциясида ҳамда иттифоқчи ҳамда автоном республикалар конституцияларида мустаҳкамлаб қўйилди.

Ўзбекистон прокуратура органлари социалистик ва гражданларнинг шахсий мулкларини, уларнинг қонуний манфаатларини бутун чоралар билан муҳофаза қилиш, турмушда бой-феодаллик сарқитларини тугатиш ва бошқа соҳаларда актив иш олиб бориб, Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг муҳим хўжалик-сиёсий ва маданий-тарбиявий тадбирларида катта роль ўйнадилар.

Улуғ Ватан уруши йилларида прокуратура органлари янги масъулиятли вазифаларни ҳал қилдилар. Уруш даври қонунларига қатъий риоя қилиш, меҳнат ва давлат интизомини мустаҳкамлаш, корхоналарнинг ҳарбий заказларни бажаришини назорат қилиш, социалистик мулкни талон-торож қилишга қарши курашиш, Улуғ Ватан уруши инвалидларига ҳамда ҳарбий хизматчилар оилаларига имтиёзлар ҳақидаги қонунларнинг сўзсиз бажарилишини назорат қилиш — ўша йилларда прокуратура ходимлари ҳал этган ва шуғулланган масалаларнинг тўлиқ бўлмаган рўйхати ана шулардан иборат.

Улуғ Ватан урушидан сўнг Ўзбекистон ССР прокуратураси органлари асосий диққат-эътиборни халқ хўжалиги планларининг бажарилишини таъминлашга ва социалистик қонунчиликни янада мустаҳкамлашга қаратдилар.

СССР Конституциясига ва СССР Олий Совети Президиумининг 1955 йил 24 майдаги фармони билан тасдиқланган «СССРда прокурор назорати ҳақида Низом»га мувофиқ, СССР бош прокурори ва унга бўйсунувчи прокурорлар зиммасига ҳамма министрликлар, идоралар, муассасалар, айрим мансабдор шахслар ва СССР гражданлари қонунларга қатъий риоя қилишларини назорат этиб бориш вазифаси юклатилган. Прокуратура олий назоратни амалга оширар экан, ҳаммавақт давлат номи билан иш кўради ва қонуннинг бузилишларини бартараф қилиш учун тегишли чораларни кўради.

Социалистик қонунчиликни мустаҳкамлаш ҳамда ижтимоий ва давлат тузумини, социалистик хўжалик системаси ва социалистик мулкни қўриқлаш прокуратуранинг асосий вазифаларидандир. Совет прокуратураси СССР гражданларининг СССР Конституциясига гарантиялаб қўйилган сиёсий, меҳнат, уй-жой ҳамда бошқа шахсий ва мол-мулкий ҳуқуқларини, манфаатларини муҳофаза қилади. Совет прокуратураси давлат муассасалари, корхоналари, колхозлар, кооперативлар ва бошқа жамоат ташкилотларининг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини қўриқлайди.

Сўнгги йилларда Ўзбекистон ССР прокуратура органлари партия ташкилотлари раҳбарлигида қонунларга риоя қилинишини назорат этиш, жиноятчиликнинг олдини олиш ва меҳнаткашларга ҳуқуқ билимларини ўргатиш юзасидан катта иш олиб бордилар. Кейинги беш йил ичидагина қонунларга риоя қилиниши 22500 марта текшириб чиқилди.

Меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советлари ижроия комитетларининг қарорлари, фармойишлари ва бошқа актларининг қонунийлиги мунтазам текшириб борилди, меҳнаткашларнинг ариза, шикоят ва хатларини кўриб чиқиш тартиби ҳақидаги қонунларнинг бажарилиши кузатиб борилди, меҳнат, хавфсизлик техникаси, шунингдек, табиатни муҳофаза қилиш ҳақидаги қонунларга риоя қилиниши қаттиқ назорат остига олинди.

Шуни ҳам таъкидлаш керакки, кейинги йилларда прокуратуранинг халқ контроли органлари, қурилиш ва давлат банклари, статистика бошқармалари совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари билан алоқалари мустаҳкамланди.

Прокуратура органлари меҳнаткашлар коллективлари билан алоқаларини мустаҳкамламоқдалар, уларнинг аҳолига ҳуқуқ тарбияси бериш соҳасидаги ишларининг форма ва методлари хилма-хил бўлиб қолди. Кўпгина прокуратура ходимлари «Билим» жамиятининг актив аъзоларидир. Улар жамоатчилик асосида ҳуқуқ билимлари университетларида иш олиб бормоқдалар, айрим йирик саноат корхоналарига оталиқ қилмоқдалар.

Беш йил ичида ҳуқуқ темаларига оид 40 мингдан ортиқ лекция ва доклад ўтказилди. Прокуратура ходимлари бу соҳада радио ва телевидениедан кенг фойдаланмоқдалар.

Биз КПСС XXIV съезди қарорларига мувофиқ равишда қонундан чекиниш ҳолларини ўз вақтида аниқлаш, уларга хотима бериш учун прокурор назорати самарадорлигини, унинг ҳужумкорлигини оширишимиз, жамоатчиликка, меҳнаткашлар коллективларига таяниб ҳуқуқ-тартибот бузилишининг олдини олишимиз керак.

Совет прокуратурасининг ярим асрлик юбилейи Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллигига тайёргарлик муносабати билан умумхалқ ижодий активлиги юксалган бир шароитда нишонланмоқда. Ўзбекистон прокуратураси органларининг ходимлари КПСС XXIV съезди қарорларини муваффақиятли бажариш ва шонли сана — ССР Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун куч-ғайратларини, билимларини аямай меҳнат қиладилар.

У. ШОДИЕВ,
Ўзбекистон ССР прокурорининг ўринбосари, 3- класс давлат юстиция маслаҳатчиси.

Юстиция кичик маслаҳатчиси Бозор опа Аҳмедова тиришқоқлиги, билимга ташналиги, меҳнатсеварлиги билан оддий машинисткаликдан Қорақалпоғистон АССР прокурори ёрдамчиси даражасига кўтарилган аёл. У Автоном республика прокуратурасида машинистка, секретарь бўлиб ишлаб юрди. Ҳаётни ўрганди, сўнг юристлар тайёрлаш икки йиллик мактабини, Тошкент Давлат университетининг юридик факультетини муваффақиятли битириб, билимдон юрист, тажрибали ходим бўлиб етишди.

Прокуратура органлари Ички ишлар министрлиги халқ контроли органлари, касаба союзлари ва бошқа ташкилотлар билан ҳамкорликда, жамоатчилик ёрдамига таяниб иш олиб бормоқда, — дейди Бозор опа. — Хўжалик ташкилотларида исрофгарчилик, мансабини суиистеъмол қилиш, хўжасизлик ҳамда социалистик мулкни талон-торож қилишга қарши жуда катта ишларни амалга оширмоқда. Бунинг учун аввало ҳуқуқ билимларини пропаганда қилишни, меҳнаткашларни ҳуқуқий тарбиялашни кучайтирмоқдамиз.

ИШЧАН ЮРИСТ

Бозор опа кунни-тунга улаб ишлайдиган, чарчаш нималигини билмайдиган ходимлардан. Бир ишни охирига етказмагунча тиниб-тинчимайди. Шунинг учун ҳам уни ҳамма ҳурмат қилади. Самарали ишлари учун у Ўзбекистон ССР ва Қорақалпоғистон АССР Олий Советлари Президиумларининг Фахрий ёрлиқлари билан бир неча марта мукофотланган.

Унинг иш фаолиятида пропагандистлик, лекторлик ҳам катта ўрин тутади. Меҳнаткашлар ўртасида совет қонунлари ҳақида лекциялар, докладлар ўқийди. Уни завод ва фабрикаларда, колхоз ва совхозларда тез-тез учратиш мумкин. Бундай муассасаларга Бозор опа ишдан ташқари вақтларда ҳуқуқ билимларини пропаганда қилиш учун, савол-жавоб кечалари ўтказиш учун келади.

Бозор Аҳмедова жиноятчиликка қарши кураш ва совет қонунчилигини мустаҳкамлаш йўлида ҳормай-толмай меҳнат қилмоқда.

Р. ЕШИМБЕТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

УНВОНЛАР МУБОРАК

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ПРОКУРАТУРА ОРГАНЛАРИНИНГ БИР ГРУППА ХОДИМЛАРИГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ЮРИСТ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Прокуратура органларида самарали ишлаганлиги ва республикада қонунчиликни ҳамда ҳуқуқ-тартиботини мустаҳкамлаш соҳасидаги хизматлари учун қуйидагиларга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган юрист» фахрий унвони берилсин:

Абдуллаев Раҳмон — Марғилон шаҳар прокурорининг ёрдамчиси

Бухоров Ғози — Тошкент шаҳар прокурори.

Дворкинд Эдуард Ильич — Ўзбекистон ССР прокуратураси тергов бошқармасининг прокурори.

Давлетов Абдулла Жумабоевич — Қорақалпоғистон АССР прокурори.

Муҳамедов Рустам — Хоразм область прокурори.

Маъдиев Мирҳоди Маъдиевич — Сирдарё область прокурори.

Никифоров Анатолий Андреевич — Ўзбекистон ССР прокуратураси тергов бошқармаси бошлиғининг ўринбосари.

Насруллаев Омон — Самарқанд область прокурори.

Олесько Григорий Иванович — Сурхондарё область прокурорининг ўринбосари.

Розиқов Қобил — Тошкент область прокурорининг ўринбосари

Тойжонов Мирзааҳмад Алимбекович — Наманган область прокурори.

Усмонов Умарқул Усмонович — Бухоро область прокурори.

Убайдуллаев Абдулҳай — Андижон область Марҳамат районининг прокурори.

Худойқулов Чиноз — Қашқадарё область прокурорининг ёрдамчиси.

Шодиев Убайдулла Холмирзаевич — Ўзбекистон ССР прокурорининг ўринбосари.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси **Н. МАТЧОНОВ.**

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари **Ҳ. ПУЛАТОВА.**

1972 йил, 25 май.
Тошкент шаҳри.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми прокуратура органларида кўп йиллар бенуқсон ишлаганлиги учун ва совет прокуратурасининг 50 йиллиги муносабати билан Ўзбекистон ССР прокуратура органларининг бир группа ходимларини Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

БИЗНИНГ ЛЕКТОР

Саид Орипович область прокурорининг ёрдамчиси. У тез-тез суд мажлисларида қатнашади, районларга бориб, ёш ходимларга ўз тажрибасини ўргатади. Умуман Сирдарё область прокурори ёрдамчисининг иши кам деб бўлмайди. Лекин область «Билим» жамиятида ҳам уни яхши биладилар. Чунки у бутун бўш вақтини давлатимизнинг қонунчилик фаолиятини меҳнаткашларга тушунтириш, уларни совет қонунларини ҳурмат қилиш ва бу қонунларга сўзсиз риоя қилиш руҳида тарбиялашга бағишлайди. Шунинг учун ҳам Саид Ориповични «Билим» жамиятида «Бизнинг лектор» дейишади.

Хизмат юзасидан районларга, хўжаликларга борганда ҳам ўзининг жамоатчилик бурчини — лекторлик фаолиятини унутмайди. Аҳоли ўртасида ҳуқуқ билимлари асосларини пропаганда қилиб, лекция ва докладлар билан чиқишдан ташқари савол-жавоб кечалари ўтказади. Бундай суҳбатлар, кечалар доимо қизиқарли бўлади.

— Бир корхонада социалистик мулкни сақлаш тўғрисида лекция ўқидим, — деб ҳикоя қилади Саид Орипович Девятов. — Лекциядан сўнг савол-жавоб бошланиб кетди. Меҳнаткашларнинг ҳуқуқ билимларини эгаллашга зўр қизиқишлари уларнинг саволларидан сезилиб турарди. Йиғилганлардан бири корхона омбор мудири кам маош олса ҳам, ҳашаматли ҳаёт кечираётганлигини айтиб қолди. Албатта, бу сигнал бўйича текшириш ўтказилди. Корхона омборида давлат мулкини талон-торож қилишга йўл қўйилганлиги аниқланди.

Саид Орипович бевосита меҳнаткашлар сигнали билан фош қилган бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Мана шунинг ўзи ҳам аҳоли ўртасида ҳуқуқ билимларини кенг пропаганда қилаётган, социалистик қонунчиликни мустаҳкамлаш учун курашаётган Саид Орипович каби жамоатчи лекторларнинг меҳнати зое кетмаётганлигини кўрсатиб турибди.

МАТОНАТ

Касалхонадан Киров район прокуратурасига телефон қилишди.

— Барнаул кўчасидан тез ёрдам машинаси ҳушсиз аёлни олиб келди. Жароҳатланган.

Прокуратура терговчиси шошилинч йўлга чиқди. У касалхонага етиб борганда Б. ҳушига келган эди. Аёл автобусда ёлғиз қолганидан фойдаланиб, безорилар уни калтаклаб, қўл соати ва сумкасини тортиб олишган.

Бу безориларни қандай топиш керак? Жиноятчи жавобгарликка тортилиши шарт. Лекин адолатнинг тантана қилиши учун терговчидан зўр меҳнат ва ҳатто матонат талаб қилинади. «Мен жиноят қилдим», деб бош эгиб келувчилар эса камдан-кам учрайди.

Терговчи жабрланувчининг икки гапига алоҳида эътибор берди. Жиноятчининг бири ЛАЗ маркали автобус шофери. «Уч» рақами бор автобазада ишлайди. Учинчи, ўн учинчи ёки йигирма учинчими? Фақат «уч» сўзи аёлнинг қулоғига чалинган.

Иккинчиси — автобусдан бир қўли йўқ аёл ҳаммадан кейин тушган. Қайси автобазадан эканлигини балки шу аёл эшитгандир? Шоферни таний олса ҳам ажаб эмас. Жабрланган аёл эса ҳали даволаниши керак. Уни уринтириб бўлмайди.

Терговчи иккинчи йўлни танлади. Тошкентда бир қўли йўқ ногирон аёллар жуда кам. Тезда топиш мумкин. Ўша куниёқ шаҳардаги ҳамма район социал-таъминот бўлимларига хат юборилди. Инвалид аёл топилди.

Афсуски аёл ҳеч нарсага, ҳеч кимга эътибор бермаган, автобусда мудраб ўтирган экан.

Б. касалхонадан соғайиб чиққач, терговчи у билан бирга номерининг охири «уч» билан туговчи ҳамма автобазаларни айланиб чиқди. Автобус ҳайдовчиларнинг шахсий делолари, суратлари бирма-бир кўздан ўтказилди. Аммо Б. минглаб суратлар орасидан ҳеч кимни таний олмади.

Шундан кейин терговчининг хаёлига бир фикр келди. Жиноятчи ишдан бўшаб кетган бўлсачи? Балки у ҳозир бошқа ташкилотда ишлаётгандир? Бу тахминни ҳам текшириб кўриш керак. Яна автобазалардан қидириш бошланди. Лекин энди иш анча енгиллашган, сўнгги ойда ишдан бўшаб кетган ҳайдовчиларнинг шахсий варақалари кўздан кечириларди. Ҳақиқатан ҳам терговчи бир шахсий варақани қўлига олиши биланоқ Б. ўзини тута олмади:

— Шу, худди шунинг ўзи.

Эргаш Абдужаъпаров ҳам, шериги Адҳам Тожиев ҳам ўз қилмишини бўйнига олди. Бу кимсалар тегишли жазога тортилди.

Александр Иванович Угланов шу ҳақда ҳикоя қилар экан, прокуратура ходимларининг, терговчининг иши нақадар оғир, мураккаб эканлиги ҳақида ўйладим. Жиноятчини фош этиш осон иш эмас, албатта. Ҳар бир иш юзасидан ўнлаб, юзлаб кишилар билан суҳбатлашилади, гувоҳларнинг кўрсатувлари синчиклаб ўрганилади, таққосланади. Ҳар бир гувоҳнинг гапи, сўроқ ва жавоблар қайд қилинади. Терговчи ёзганлари том-том китобларни ташкил қилади. Улар ҳам ижодий иш қилишади. Ижодкорлик бўлмаса, шаблон иш олиб борилса, содир бўлган жиноятлар очилмай қолган бўларди.

Мана, ижодий ишлаш натижаси Ҳ. деган киши ўз ўғли устидан шикоят қилиб келди.

— Онасига ҳурматсизлик қилди. Жазосини беринг, — деди у ва хотини номидан ёзилган аризани терговчига топширди. «Ўгай ўғлим Р. номусимга тегмоқчи бўлди», деб ёзганди у.

Ҳ. нинг фарзандлари бир эмас, бешта бўлиб, биринчи хотини ўлгач, бир ой ўтмай бошқасига уйланган эди. Терговчи фарзандлар, қўни-қўшнилар билан суҳбатлашди. Шундан кейин масаланинг бошқа томони очилиб қолди. Ҳ. нинг биринчи хотини эрининг калтаклашларига чидай олмай, ўз жонига ўзи қасд қилган экан. Ёш хотинга уйлангач, «келин ва куёв» фарзандлардан ҳам ҳоли бўлишга қарор қилишган экан. Ҳ.нинг жинояти тўла исботланиб, иши судга оширилди. Суд тегишли ҳукм чиқарди.

Александр Иванович Угланов юристлик фаолиятини бошлашдан олдин уруш машаққатларидан ўтди. 1942 йилда тилларда достон бўлган Сталинград жангларида қатнашди. Паулюс армияси қуршаб олингач, қопқонга тушиб қолган фашистларни қутқариш учун гитлерчилар жон-жаҳди билан қилган ҳужумларда танкка қарши ишлатиладиган қуроли билан бир неча танкнинг кулини кўкка совурди.

У уруш хотираларини сўзлашни ёқтирмаса ҳам, кўксидаги орден ва медаллар унинг жасоратидан далолат бериб турибди.

Лекин Александр Иванович урушнинг охиригача жанг қилолмади. Ярадор бўлиб госпиталга тушди. Лаънати уруш уни энг завқли ёшлик йилларидангина эмас, икки оёғидан ҳам маҳрум қилди.

Эҳ-ҳа, бундай ногиронлар оз эмасди. Уруш тўрт мучалнигина эмас, қалбларни ҳам мажруҳ этарди. Икки оёғидан ажраган одам ўз келажаги, ҳаётдаги ўрни ҳақида ўйлаб, умидсизликка тушиши мумкин. Шундайлар бўлмаган дейсизми! Лекин матонатли кишилар ҳар қандай қийинчиликда ҳам ҳаётга ишонади. Ўз кучига одамларга ишонади.

А. И. Угланов Тошкент госпиталидан тўғри юристлар тайёрлаш курсига қабул қилиш комиссиясига келди.

— Мендан олдин бир офицер кирди, — деб эслайди у. — Бир оёғи йўқ. Қўлтиқ таёқда. Комиссиянинг гапларини эшитиб турибман. «Терговчилик оғир иш. Кўп юришга тўғри келади. Сизнинг бир оёғингиз йўқ экан. Қийналиб қоласиз. Сизни қабул қила олмаймиз».

Менинг эса иккала оёғим ёғочдан. Протез ғичирлаб кетмасайди деяман. Йўқ, сезишмади.

— Қаерингиздан яралангансиз? — деб сўрашди.

— Оёғимдан, — деб жавоб қилдим. Йўқ, комиссияни алдаганим йўқ, иккала оёғимдан ажралганман, демадим, холос. Қабул қилишди.

Курсни битириб ишлай бошладим. Институтда сиртдан ўқидим...

Тақдир. Инсон тақдири... Кўзлаган мақсад сари интилиш, орзу-истаклар, меҳнат, ғайрат... тақдир таркиби шулар эмасми? Инсон тақдири билан ўйнашиб бўлмайди. Терговчи эса шу тақдирни мезонга солгандек бўлади. Аслида у инсон тақдирини ўзгартмайди. Уни ҳар бир инсоннинг ўзи яратади. Тўғри йўлдан озиб, жиноят кўчасига кирган киши жазодан қочиб қутила олмайди. Терговчи унинг жиноятини исботлаб, салмоғини қонунга асосан ўлчайди, холос.

Александр Иванович столи устида бир неча папка турибди. Ҳар бири — одамлар тақдири. Қурилишда юз берган бахтсизлик ҳақидагиси ҳам, ишчи коллективининг ўзаро ёрдам кассаси маблағини ўзлаштириш ҳақидагиси ҳам, қурилиш материаллари ўғирланганлиги тўғрисидаги иш ҳам — ҳаммаси одамлар тақдирига бориб тақалади. Бировга терговчи айб қўяди, жиноят қилганини исботлаб беради, биров қонун бўйича жазоланмайдиган, лекин жамоатчилик қоидаларига, ахлоқ-одобимизга зид иш қилганлиги аниқланиб, иши ўртоқлик судига ҳавола қилинади, бировнинг бегуноҳ эканлиги исботланади. Ҳа, буни ҳам терговчи исботлаб беради. Бундай кишилар устидан қўзғатилган иш тўхтатилади, юристлар тили билан айтганда, ёпиб юборилади.

Бирор иш юзасидан тергов бошланса, ё жиноий иш очилиб судга оширилади, ё бу ишда жиноят состави йўқлиги учун тўхтатилади. Хўш, терговчи учун қайси бири кўнгиллироқ?

— Биласизми, ҳар икки ҳолда ҳам ўз меҳнатим самарасини кўриб кўнглим тўлади. Қани энди, жиноят, қонунга хилоф ишлар — ҳаммаси барҳам топса. Тўғри, жиноятчилик тобора камайяпти. Факт дейсизми? Илгари бир ойда ўн-ўн икки иш билан шуғулланишга тўғри келарди. Олтмишинчи йилларда шунақа эди. Ҳозир етти-саккизта иш. Йўқ, штатимиз кўпайган эмас, ўша-ўша. Фақат жиноят муттасил камайиб боряпти. Бу, қонуний ҳол. Лекин қани энди шу камайиш суръати тезлашса.

Александр Иванович кўча-кўйда бир вақтлар ўзи мулоқотда бўлган кишиларни учратиб туради. Уларнинг ҳалол меҳнат қилиб, ҳалол яшаётганини эшитиб қувонади. Мамлакатимизнинг турли бурчакларидан, ҳатто турмалардан келиб турадиган миннатдорчилик хатлари эса олам-олам қувонч бағишлайди.

«—Ўғлимни вақтида қинғир йўлдан қайтарганингиз учун сизга қалбимдан раҳмат айтаман. Одамларга самимий, инсоний муносабатингиз учун яна бир бор миннатдорчилик билдираман. Шахсан мен ўзим сиздан бир умр миннатдорман» —Конотоп районидан Р. Шербина ўз мактубини шундай туғаллаган.

«Одамийлик, кишиларга ғамхўрлик қандай бўлиши ҳақида менга сабоқ бердингиз» — деб ёзади Воронеж шаҳридан О. исмли қиз.

Терговчи номига келган бундай хатлар кўп. Ҳар бири ўз тақдирини ўз қўлига олиб, ҳаётдан ўз ўрнини топган кишилардан.

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган юрист Александр Иванович Угланов билан суҳбатлашиб ўтириб, қош қорайиб қолганини ҳам сезмабмиз. У ўрнидан туриб чироқни ёқди. Терговчи деразасидан ҳали анчагача ёруғ тушиб туради.

Ҳ. ИБРОҲИМОВ.

ЖУРНАЛЛАРНИНГ ЯНГИ СОНЛАРИДА

«МУХБИР»

Журналнинг 5-сони босмадан чиқди ва обуначиларга тарқатила бошланди. Журналнинг бу сонида «Правда» газетасининг 60 йиллик юбилейи муносабати билан «Ленинча «Правда» анъаналари қалбимизда яшамоқда» сарлавҳали бош мақола ҳамда Н. К. Крупскаянинг «Ленин — партия матбуотининг редактори ва ташкилотчиси» деган асаридан парча босилган.

Ўзбекистон Журналистлар союзи правлениесининг II пленуми материаллари «Янги ижодий марралар сари» деган сарлавҳа остида эълон қилинган.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетининг раиси У. Иброҳимов «Ҳам маҳорат, ҳам илҳом» сарлавҳали мақоласи билан қатнашган. «Беш йиллик ва журналист» рубрикаси остида «Наманган ҳақиқати» газетасининг редактори Л. Ҳамроевнинг «Ҳаёт талаби билан», «Ҳарбий-ватанпарварлик тарбияси ва матбуот» деган рубрика остида Туркистон ҳарбий округи сиёсий бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Н. Злобиннинг «Ватаннинг мудофаа қалқони» сарлавҳали мақолалари босилган.

Булардан ташқари, СССРнинг 50 йиллиги муносабати билан журналда «Советская Россия» газетаси редакциясининг ходими Р. Мясковнинг «Дўстларим, журналистлар» сарлавҳали мақоласи ёритилган. В. И. Ленин номидаги Хоразм Давлат педагогика институтининг доценти, филология фанлари кандидати Ю. Жуманазаровнинг «Маҳаллий матбуотда диалектизм» сарлавҳали мақоласи ҳам журнал саҳифасидан ўрин олган.

Шунингдек, журналнинг «Фоторепортаж», «Публицистика ҳақида суҳбатлар», «Ишчи-деҳқон мухбирлар университети», «Китоб жавони», «Журналист хандаси», «Тарих саҳифаларидан» бўлимларида ҳам кўпгина қизиқарли материалларни ўқиш мумкин.

ҲАЁТИЙ КИНОЛЕНТАЛАР

БИЗНИНГ СУҲБАТ

ГУЛЛАР ДИЁРИГА САЛОМ

НАРГИС,
киноактриса, Ҳиндистон.

Мен яна гуллар диёридаман, яна дўстлар оғушидаман. Бундан тўрт йил муқаддам асос солинган ажойиб Тошкент анжумани яна давом этмоқда. Шу кунларда бу азим шаҳар назаримда гул ва гўзаллик, табассум ва шодлик, дўстлик ва меҳр оғушида қолгандек Тошкент ҳақиқатан ҳам тинчлик, ҳамкорлик, биродарлик шаҳрига айланиб қолди. Осиё ва Африка мамлакатлари II Халқаро кинофестивалини орзиқиб кутган эдим. Мана энди бу катта йиғилишимиз бошланиб кетди.

Икки фестиваль орасида кўпгина яхши ишлар амалга оширилди, қатор нурли, ҳаяжонли ленталар яратилди. Мен ана шу ўтган вақт ичида кўп шодиёна, ҳаяжонли дамларни бошимдан кечирдим. Мен иштирок этган «Она Ҳиндистон» номли фильмимиз юртимизда таъсис этилган Падмашри номли Давлат мукофотини олишимга сабаб бўлди. Бомбайда чиқадиган «Фильм Фээр» номли журнал таъсис этган Оскар мукофотини ҳам олишга сазовор бўлдим. Яна худди шу фильм орқали Карлово-Варида, Грецияда, Эронда, Перуда энг яхши аёл роли учун берилган мукофотлар билан тақдирландим.

Шу ўтган давр ичида шахсий ҳаётимда ҳам янгилик содир бўлди. Таниқли киноартист, режиссёр Сунил Датт билан турмуш қурдик. Ҳозир уч фарзандимиз бор.

Мен яна бир нечта фильмларда ҳам қатнашдим. Улар орасида муваффақиятли чиққани «Тун ва кун» картинасидир.

Мен ҳозирги кунда кўпроқ жамоат ишлари билан шуғулланяпман. Агар дилимга ёққан яхши асарлар суратга олинса, унда иштирок этиш ниятим ҳам йўқ эмас.

Бу сафарги фестивалга мен меҳмон сифатида келдим. Лекин умр йўлдошим Сунил Датт ўзининг янги фильми «Рашма ва Шера» лентаси билан қатнашмоқда.

Мен «Совет Ўзбекистони» газетаси орқали кўп сонли ўқувчиларга ва фестиваль қатнашчиларига эзгу ниятларимни изҳор этаман, уларга қизғин саломимни топшираман.

МАҚСАДИМИЗ — ҲАМКОРЛИК

Зиё ал-БАЕТИИ,
Ироқ кино ишлаб чиқариш бўлимининг мудири.

Осиё ва Африка мамлакатлари иккинчи Халқаро кинофестивалида қатнашаётганимдан беҳад хурсандман. Қуёшли Ўзбекистонга, гўзал Тошкент шаҳрига биринчи бор ташриф буюрдим. Бу ажойиб ўлка ҳақида кўп эшитганман. Мана энди ўз кўзим билан кўриш, ажойиб меҳрибон, меҳмоннавоз ўзбек халқи вакиллари билан учрашиш, суҳбатлашиш шарафига ҳам муяссар бўлдим. Ўзбек халқи чиндан ҳам маданиятли, ўқимишли, оқибатли ва олижаноб халқ эканлигига тўла ишонч ҳосил қилдим. Мана, бир неча кундан бери Тошкентдамиз. Менга қадимий тарихий маданий ёдгорликлар кўз қорачиғидек сақланиб, ардоқлаб келинаётганлиги, шу билан бирга ана шу ажойиб анъаналар янги мазмун, янги шакллар билан бойитилаётганлиги айниқса ёқиб тушди.

Тошкент фестивалига еттита фильм олиб келдик. Ана шу ленталаримиз фестиваль қатнашчиларига, ўзбекистонлик томошабинларга маъқул бўлса, ғоят мамнун бўламиз.

Ироқ киноси кейинги йилларда юксалиш йўлидан олға бормоқда. Санъаткорларимизнинг аксарият қисми ёшлар. Булар орасида Москвада таҳсил кўрган талантли режиссёримиз Тариқ Абдул Карим ҳам бор. Фестивалга у ўзининг «Жазирама» номли фильмини олиб келди.

Фестиваль биз учун жуда катта мактаб, дорилфунунлик вазифасини ўтайди, деб ўйлаймиз. Биз, ироқлик санъаткорлар ўзбек халқига, энг яқин дўстларимизга катта муваффақиятлар тилаймиз.

ҚОРА АФРИКА ЭКРАНИ

Африка улкан қитъалардан ҳисобланади. Ҳозирги пайтга келиб, Қора Африкада 250 миллион аҳоли яшайди. Юз тилда сўзлашадиган бу халқлар кўп йиллар давомида чет эл мустамлакачилари зулми остида ҳаёт кечириб келдилар. Ана шу тутқунлик ижтимоий-сиёсий ва маданий ҳаётда, унинг ҳамма соҳаларида ўчмас тамғасини қолдирди. Кино соҳаси ҳам бундан истисно эмас. Африканинг 1960 йилгача бўлган кино тарихини уч сўзда изоҳлаш мумкин: миллий киноси бўлмаган. Африкаликлар санъатнинг муҳим ва оммабоп тури, оммага маърифат тарқатиш воситаси ва ахборот манбаи бўлган кинематографиядан маҳрум эди.

1957—1960 йиллар ичида Африка қитъаси халқларининг миллий озодлик ҳаракатлари туфайли уйғониш даврига юз тутди, қитъадаги 30 га яқин давлат ўз мустақиллигига эришди. Бу давлатлар сиёсий мустақилликни қўлга киритгач, миллий санъатни, жумладан ўз киносини яратиш имкониятига эга бўлдилар.

Таниқли африкалик кинорежиссёр Сембен Усмон айтган эди: «Биз учун экран санъати аввало сиёсий аҳамиятга эга: истаган черков ёки сиёсий партияникидан кўра кинонинг мухлислари беҳад кўпдир. Кино Африканинг ақлий жиҳатдан мустамлакачилик асоратидан қутулишида ёрдам беради. Африкаликлар ўз воқелигини экранда кўришга муваффақ бўлгандагина бу жараён бошлангусидир». Дарвоқе, олтмишинчи йилларга келиб қитъадаги бир қатор мамлакатлар, жумладан, Гвинея, Сенегал, Сомали, Нигерия, Фил суяги қирғоғи, Камерун ва бошқаларнинг ўз кино тарихида илк саҳифалар очилди.

Қора Африка киноси мисолида ҳам доҳий Ильичнинг башорати яна бир карра тасдиқланди: «Барча санъатлар ичида биз учун энг муҳими кинодир». Бу сўзлар ёзилган плакат Дакарда Сенегал кинематографчилари уюшмаси биноси пештоқида кўзга ташланиб туради. Ҳақиқатан африкалик кинематографчи таъбирлаганидек, кинотеатр зали Қора Африканинг энг яхши кечки мактабидир. Бироқ, 250 миллион аҳоли турли сабабларга кўра ҳозирча кино соҳасидаги 250 кадрга эга эканлигини эътиборга олсак, кинематографчиларга бўлган катта эҳтиёж ўз-ўзидан англашилади.

Африка мамлакатлари кино аҳллари орасида аввало сенегаллик ёзувчи ва режиссер Сембен Усмон фаолиятини таъкидлаб ўтамиз. У «Қора юк ташувчи», «Менинг Ватаним — ажойиб халқим», «Олло таолонинг таёқчаси», «Иссиқ шамол» деган романларнинг, бир қатор шеър ва ҳикоялар тўпламларининг муаллифидир. Сембен Усмон кино соҳасида ҳам ижод қилишга киришади. Москвада Бутуниттифоқ кинематография давлат институтида атоқли совет режиссери Марк Донской қўл остида таҳсил олади. 1966 йилда «Фалон жойдан келган қора танли» деган биринчи Сенегал фильмини ишлайди. Фильмда сенегаллик қиз фожиаси кўрсатилади. Оддий қизнинг фожиали ҳаёти заминида мустамлакачиларнинг манфур қиёфалари фош этилади. Марказий қаҳрамон ролини профессионал бўлмаган актриса Мбисин Тереза Диоп ижро этади. Сембен Усмоннинг «Почтадан келган пул» деган кейинги фильми республикамиз экранларида ҳам кўрсатилди. Фильмда икки олам — Ғарбда таҳсил кўрган қора буржуазия ва халқнинг энг яхши анъаналарини сақлаган ва давом эттираётган оддий кишилар дунёси қарама-қарши қўйилади. Комедия бўлиб туюлган асар оқибат фожиавий мазмун олади, кишини чуқурроқ мулоҳаза юритишга мажбур этади. Жорж Садул ёзганидек, Сембен Усмон туфайли Қора Африка ниҳоят жаҳон кино тарихидан муносиб ўрин эгаллади.

Ҳозир Гвинея республикасида 36 кинотеатр, жумладан, пойтахт Конакрида 9 кинотеатр ишлаб турибди. Давлат гарчи кинематографияни ўз қўл остига олган бўлса-да, бироқ фильм прокати ҳануз хусусий мулкдорлар ихтиёридадир. Эндиликда, Гвинея маҳаллий 6 кинооператорга ва 5 кинорежиссерга, жумладан, Коста Н'Диань, Барри Секу Умар, Муҳаммад Ламин Акен ва бошқаларга эга. Гвинея миллий кинематография тарихи 1967 йилда режиссер Акен ишлаган «Сержант Бакари — Вулен» деган биринчи тўла метражли бадиий фильмдан бошланади. Бу фильм ёш сержант қисмати ҳақида ҳикоя қилади. Эскича ва янгича қарашлар тўқнашуви фильм конфликтини келтириб чиқаради. Фильмда хотин-қизлар озодлиги масаласига муносабат билдирилади. Москва ва Тошкент халқаро кинофестивалларида, шунингдек, Гвинея фильмлари ҳафталикларида «Гвинея қўшиқлари», «Революция бормоқда», «Африка қўшиғи», «Африка рақс тушмоқда» каби миллий ҳужжатли фильмлар намойиш қилингандир.

Атоқли совет кинорежиссери Сергей Герасимов шогирди кинорежиссер Коста Н'Диannинг «Кеча, бугун, эртага» деган фильми 1968 йилги Лейпциг Халқаро кинофестивалида Йорис Ивенс мукофотига сазовор бўлган. Бу фильм Совет Иттифоқи прокати учун сотиб олинган. Режиссёрнинг «Рақс кишилари» деган диплом иши эса Дакарда ўтказилган негр санъати фестивалида мукофот олган.

Сомали Республикаси 1962 йилга келиб, мустақилликка эришди. Республика олдида айни чоғда миллий кинони барпо қилиш вазифаси туради. Бу соҳада амалий ва ижодий иш олиб борган кинорежиссёр Ҳожи Муҳаммад Жумали Сомали кинематографиясининг пионери ҳисобланади. Жумали «Қишлоқ ва шаҳар» деган дастлабки Сомали бадиий фильмини яратишда продюссер, сценарийчи, режиссёр ва рассом сифатида қатнашади. Бу фильмга италиялик оператор таклиф этилади. Фильм уч йил ичида яратилади. Жумали Тошкент ва Москва Халқаро кинофестиваллари қатнашчисидир.

Кейинги Москва Халқаро кинофестивалида Нигерия кинорежиссери Умару Ганда «Кабаскабо» фильми учун соврин олди. Фил суяги қирғоғи республикасида Тимоти Босари, Дизире Экари, Камерунда Жан-Поль Нгасса, шунингдек Дереза Сита Белла каби кинорежиссёрлар дастлабки фильмларини қўлдан чиқардилар. Қора Африка киноси ҳали лаборатория характерини сақлашда давом этмоқда. Унинг намуналари клуб, маданият марказлари ва элчихоналар доирасида намойиш қилиш билан чекланиляпти. Айримларини мустасно қилганда ҳали бирор фильм оммавий тиражда чиқарилмаган. Бунинг сабаби маълум. Африкадаги ёш мустақил мамлакатларнинг бюджетлари оз маблағни ташкил этади. Миллий кинони йўлга қўйишда эса ҳали маблағ етишмайди. Сембен Усмон ўз ҳамкасблари фикрини ифодалаб бундай деган эди: «Фильмлар яратиш учун, Африка кино санъати учун кураш биз учун сиёсий кураш демакдир». Ана шу сиёсий курашда Москва ва Тошкент Халқаро кинофестиваллари катта аҳамиятга эга бўлмоқда. Тошкент кинематографик ёшлик учрашувлари маркази бўлиб, бу ерда кексаликнинг бой тажрибаси ёшлик куч-ғайратига қўшилиб, йилдан-йилга ўз самараларини кўрсатмоқда. Биринчи Тошкент Халқаро кинофестивали қатнашчиси Африка вакили: — Африка кинематографчилари фақат Тошкентдагина Сомали ёки Гвинея фильмларини кўришга муваффақ бўлдилар, — деб эътироф этган эди. Мана энди, иккинчи Тошкент Халқаро кинофестивали кунларида Африка қитъасидаги кўп мамлакат намуналари яна бир карра намойиш қилинмоқда, кинематографчилар ижодий учрашувлар ўтказиб, ўзаро фикрлар алмашмоқдалар. «Тошкент руҳи» давом этаверсин, қитъалар бўйлаб шуҳрат таратаверсин.

Борий ҲАСАНОВ.

Фестиваль фильмлари нури экранларимизни ёритиб турибди. Суратларда (юқоридан пастга) «Очиқ ҳақиқат» (Миср Араб Республикаси), «Ёшлар» (Ироқ) ва «Кўз ёши кўли» (Япония) фильмларидан кадрлар.

ЎРИМГА ШАЙЛАНМОҚДАЛАР

КАТТАҚЎРҒОН, («Совет Ўзбекистони» мухбири). «Каттақўрғон» совхози былтур кузда 13100 гектар лалмикор ерга буғдой ва арпа экқан эди. Эрта кўкламда минерал ўғитлар билан озиқлантирилган, бегона ўтлардан тозаланган дон майсалари яхши ривожланмоқда. Хусусан кейинги кунлардаги ёғингарчилик туфайли кузги дон экинлари текис, серҳосил бўлиб ўсмоқда.

Совхоз ғаллакорлари СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги шарафига мусобақани кучайтириб, бу йил катта хирмон кўтаришни мўлжалламоқдалар. Кузги майдоннинг ҳар гектаридан 5,6 центнер ўрнига 10 центнердан ҳосил олиш, давлатга пландаги 3200 тонна ўрнига 4300 тонна дон, шу жумладан 2300 тонна уруғлик дон етказиб беришга аҳд қилдилар. Мурод Дўсанов ва Жомурод Азимов ўртоқлар бошқараётган бўлим ишчилари гектаридан камида 11 центнердан хирмон кўтариш мажбуриятини олдилар.

Мўл дон ҳосилини тез ва нобуд қилмай ўриб-йиғиб олиш учун совхоз маъмурияти конкрет тадбирларни тузиб чиқди. Ғаллани 17-20 иш кунида ўриб олиш, янчиб саранжомлаш юзасидан графиклар тузилди. 66 та комбайн ремонти тугаллаай деб қолди. Автомашина ва тележкалар шайлаб қўйилди.

Бу совхоз ва райондаги «Чимбойобод»», «Ленинизм», «Пролетарий» колхозлари ҳамда Пастдарғом районидаги «Улус» совхози донни Нагорная қабул пунктига топширади. Қабул пунктида пухта ҳозирлик кўрилмоқда. 1972 йил ҳосили учун ундаги ҳамма омборлар ва майдонлар, тош-тарозилар сифатли ремонтдан чиқарилди.

Бу йилги мавсумда Иштихон ва Нурота районларидан кўп миқдорда ғалла қабул қиладиган Каттақўрғон тегирмон комбинати коллективи ҳам аъло даражада тайёргарлик кўряпти. Комбинатнинг лаборатория бинолари ва асбоб-ускуналари тахтланди. Катта тарозилар сифатли ремонт қилинди. Ғаллакорлар ўрим-йиғимга пухта ҳозирланмоқдалар.

Л. ЭРГАШЕВ.

МУСОБАҚА ТАШАББУСКОРЛАРИНИНГ ИШЛАРИ

Термиз районидаги «Қизил юлдуз» колхозининг Тўра Қулсоатов бошлиқ комсомол-ёшлар бригадасининг аъзолари СССРнинг ярим асрлик юбилейи йилида суғориладиган ерларнинг ҳар гектаридан 70 центнер буғдой ва маккажўхори дони етиштириш мажбуриятини олиб, Ўзбекистон ёш деҳқонларининг йилига икки марта дон ҳосили етиштириш мусобақасининг ташаббускорлари бўлдилар.

Ғаллакорлар ваъдага муносиб равишда зўр ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар. Бригада далаларида кузги ғалла яхши ҳосил тўпламоқда. Ўримга тайёргарлик кўришга киришилди.

Ем-хашак етиштирувчи ва ғаллакор бригадалар раҳбарларининг область семинари қатнашчилари илғор коллективнинг иши билан танишди.

ПЛАНГА ҚЎШИМЧА

СССР 50 йиллиги юбилейини муносиб нишонлаш учун курашаётган Наманган райони чорвадорлари дастлабки муваффақиятни қўлга киритдилар. Давлатга 327 тонна ёки ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 41 тонна кўп гўшт етказиб берилиб, ярим йиллик план оршириб бажарилди.

«Партия XXII съезди», «Коммунизм», Свердлов номли колхозларнинг бўрдоқибоқарлари эса тўққиз ойлик план миқдорида гўшт тайёрладилар. Район хўжаликларида планга қўшимча гўшт сотиш қизғин давом этяпти.

О. ЖУМАНАЗАРОВ.
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ҒЎЗА ПАРВАРИШИ КУЧАЙТИРИЛСИН

ТОШКЕНТЛИКЛАР ШИЖОАТИ

Пойтахт областининг пахтакорлари СССР ташкил топган куннинг 50 йиллигини муносиб тўёналар билан кутиб олишга азму қарор қилдилар. 400 минг тонна «оқ олтин» тайёрлаймиз! Тўйга тўёнамиз шу бўлади демоқда улар. Шу мақсадда 140 минг 600 гектар майдонга қадалган барака уруғини ундириб олдилар ва ғўза парваришини ташкилий жиҳатдан уюшқоқлик билан бошлаб юбордилар.

Областнинг машъал Оққўрғон райони меҳнат аҳли 90 минг тонна, янгийўлликлар 72 минг тонна, ўрта чирчиқликлар 65 ярим минг тонна пахта тайёрлаш мажбуриятини олиб, катта карвонга карвонбошилик қилмоқдалар.

Бироқ, табиат нотантилик қилди. Областнинг Бўка, Бекобод, Янгийўл ва бошқа районларида қисман табиий офатлар юз берди — қаттиқ ёмғир ёғиб сел келди, барк уриб ўсаётган ниҳолларни дўл урди.

Область партия ва совет ташкилотлари бутун куч ва техника воситалари, резервларни юз берган қийинчиликларни тезда, омилкорлик билан тугатишга сафарбар этмоқдалар. Область хўжаликларида ҳар куни 2600—2700 трактор культиватори узлуксиз ишлаяпти. Ҳар бир универсал учун белгиланган график ошириб бажариляпти. Ишда сон билан сифат бир-бирига боғлаб олиб бориляпти. Пахта далаларида 90 минг киши кунларни тунларга улаб меҳнат қиляпти. 20 минг гектардан кўпроқ майдонга қайта экилган чигит алоҳида парваришланяпти. Сел олган, дўл урган пайкалларда кўчатлар сонининг бут бўлиши, ўсимликларнинг тез ўсиб, ривожланишини таъминлашга қаратилган тадбирлар амалга ошириляпти.

Тошкентлик пахтакорлар фурсатни ғанимат билиб, ғўзаларни тезкорлик билан озиқлантирмоқдалар. Шу кунга қадар қарийб 100 минг гектар майдондаги ғўзаларга биринчи озуқа берилди. Машъал Оққўрғон районининг меҳнаткашлари эса биринчи озиқлантиришни муваффақиятли тугаллаб, 16 минг гектар ерга иккинчи ўғит солдилар.

Тажрибали деҳқонлар ғўза суғоришни кун сайин авж олдирмоқдалар. Ёғингарчилик кўп бўлиши туфайли ер заҳлаб кетди, туз юқори қатламга кўтариляпти. Пахтакорлар шуни ҳисобга олиб ғўзаларни кеча-кундуз суғормоқдалар. Шу кунгача қарийб 40 минг гектар майдондаги ўсимлик бир марта суғорилди.

Пойтахт область пахтакорлари табиий офатлар билан курашда бой тажриба орттирганлар, қийинчиликларни меҳнат билан енгиб келмоқдалар. Бундай мураккаб шароитда дала меҳнатчиларига кўмаклашиш оталик ташкилотларининг муқаддас бурчидир. Завод-фабрикалар, корхона ва ташкилотларнинг коллективлари қишлоқ меҳнат аҳлига ёрдам беришга отландилар. Шуниси қувончлики, пахтакорлар табиий офатлар, қийинчиликлар олдида ваҳима, саросимага тушмадилар. Партия ва совет ташкилотлари атрофига ҳар қачонгидан ҳам маҳкамроқ жипслашиб қийинчиликларни мардонавор енгмоқдалар, бугун кечагидан, эртага бугунгидан яхшироқ ишлаш, кўпроқ майдонлардаги ғўзаларни комплекс парвариш қилиш область меҳнаткашларининг жонажон ишига айланди. Уларга баракали ишларида катта муваффақиятлар тилаймиз.

ЖАСОРАТЛИ КИШИЛАР

Май ойининг дастлабки икки ҳафтаси Бухоро областида бир мунча серташвиш келди. Кетма-кет ёққан кучли жала ва сел ёш ғўза ниҳолларини нобуд қилди. Ромитан, Навоий, Шофиркон, Свердлов, Ғиждувон ва Вобкент районларида катта майдонларни лойқа сел босиб экинларни кўмиб кетди.

Ҳозир Бухорода ҳамманинг фикри-зикри ёш ғўза ниҳолларини асраб қолиш ва ҳосил тақдири ҳал бўлаётган шу кунларда ҳар қачонгидан кўпроқ жонбозлик кўрсатишга қаратилган. Қишлоқ коммунистлари, комсомоллар, тажрибакор деҳқонлар, моҳир механизаторлар бир ёқадан бош чиқариб ҳар бир пайкалда, ҳар бир эгатда сел ва жала оқибатларини тугатишга отланганлар. Область пахта тайёрлаш тресты коллективи қўшимча уруғликларни етказиб бериш, «Узсельхозтехника» область бирлашмаси барча тракторлар ва техника кучларини икки сменада ишлашини таъминлаш каби муҳим вазифанинг уддасидан чиқмоқдалар. Шаҳар саноати корхоналари қишлоққа оталиқ ёрдамини ҳар қачонгидан кучайтириш тадбирларини ишлаб чиқиб амалга оширмоқдалар.

Айни пайтда область қишлоқ хўжалик мутахассислари ва деҳқонлари катта синовдан ўтмоқдалар. Улар сел ва тошқиндан зарарланган майдонларни синчиклаб текшириб, бу ерларга чигитнинг эртапишар, касалликларга чидамли навларини экмоқдалар. Ромитан районидаги Нариманов номли колхоз мутахассислари пахта майдонларининг учдан бир қисмини қайта экишни зарур деб топдилар. «Ўзбекистон», «Октябрь», Энгельс номли, «Октябрь 50 йиллиги», «Ромитан» ва Жданов номли хўжаликларнинг далаларида ҳам меҳнат жасорати ҳар қачонгидан кўра кўтаринки тус олган.

— Областда 500 дан ортиқ агрономлар ва юзлаб қишлоқ хўжалик мутахассислари деҳқонларга яқиндан ёрдам беришмоқда, — деди область қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи Н. Жўраев. — Селдан зарарланган пахта майдонлари тезда аниқланиб, бу ерларга қисқа муддатларда чигит экилди.

Агрономлар билан бир қаторда энтимологлар, инженер-гидротехниклар, бригада бошлиқлари ва миробларни кеча-кундуз дала бошидан топасиз. Барча ишчи кучлари ва техника воситалари дала ишларига сафарбар этилган. Қишлоқ бошланғич партия ташкилотлари ўзларининг сиёсий ташкилотчилик ва ишчанлик фазилатларини далада — жўшқин меҳнат қучоғида намойиш этмоқдалар.

Серташвиш кунлар чекинди. Баҳорнинг ҳар бир дақиқасини Бухорода олтин тарозиси билан ўлчаб иш тутмоқдалар. Биргина Навоий райони пахтакорлари кучли селдан ва жаладан зарарланган ерларга пешма-пеш қайта чигит экди. Райондаги «Қизил Октябрь», «Коммунизм», Свердлов номли, Охунбобоев номли, «Ленинград» колхозларида мавжуд майдонларнинг учдан бир қисмига қайтадан чигит экилди.

Шу кунларда область колхоз ва совхозларида 120 мингдан ортиқ киши, жумладан минглаб коммунистлар ва комсомол ёшлар ҳосил тақдири ҳал бўлаётган жойларда жасорат кўрсатиб меҳнат қилаётирлар. Бухороликлар улуғвор беш йилликнинг иккинчи йили вазифаларини муваффақиятли бажариш учун барча имкониятларни ишга солмоқдалар.

МУСТАҲКАМ ЕМ-ХАШАК БАЗАСИ УЧУН

СЕНАЖ МЎЛ БЎЛАДИ

Баҳорнинг серёғин келишидан бедапоялар яшнаб кетди. Косон районидаги Ленин номли совхоз чорвадорлари областда биринчи бўлиб бедадан сенаж бостиришга киришган эдилар. Бу хўжаликда чорвачиликни ривожлантириш ва мустаҳкам ем-хашак базасини яратиш учун катта ишлар амалга оширилмоқда. Шу йилнинг ўзида 200 гектарга яқин майдонга беда экилди. 100 гектар майдонда эса маккажўхори ўстирилмоқда. Барча бедапоялар икки марта суғорилди. Натижада беда ҳосили мўл бўлди.

Бу хўжалик сенаж бостиришда ибратли тажрибаларга эга. «КИР-1,5» маркали агрегатлар билан ўрилиб майдаланаётган беда олдиндан тайёрлаб қўйилган траншеяларга бостирилмоқда.

Совхозда бедани ўриш, ташиш, сенаж учун траншеяларга бостириш ишлари конвейер усулида ташкил этилган. Тўртта сенокосилка ва бешта «КИР-1,5» маркали пичан ўриш агрегати юксак унум билан ишлатилмоқда. Майдаланган беда траншеяларга прицепларда ташиб келтириляпти, Жўра Тўраев, Ҳотам Шеров, Омон Чўлиев, Тоғай Эшболтаев, Раҳмон Тўйчиев каби механизаторлар беда ўримида ва сенаж бостиришда ғайрат кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар.

— Сенажда гап кўп, — дейди совхоз бош зоотехниги Очил Саломов. — Бир килограмм сенажда 0,33-0,40 озуқа бирлиги, 50-60 грамм хазм қилувчи оқсил, 40 миллиграмм каротин мавжуд. Сенаж ўз таркибида 30 процент қанд моддасини сақлаб қолади.

Совхоз чорвадорлари 526 гектар майдондаги бедазордан биринчи ўримдаёқ 40 центнердан пичан ўриб олдилар. Хўжаликда бу йил 1,5 минг тонна сенаж бостириш кўзда тутилган эди. Чорвадорлар бу рақамни 2,5 минг тоннага етказиш учун белни маҳкам боғлаганлар.

П. ГАДОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

СПОРТ ФУТБОЛ МАЙДОНЛАРИДА

«Пахтакор» учинчи ўринда

СССР футбол федерацияси мамлакат чемпионати биринчи лига командалари ўнинчи тур ўйинлари натижаларини маълум қилди. Харьковнинг «Металлист» командаси Ашхободнинг «Строитель» командаси билан учрашувда 4:2 ҳисобида ғалаба қозонди. «Шахтёр» (Қарағанда) — «Шахтёр» (Донецк), «Текстильшик» (Иваново) — «Помир» (Душанба) — ўйинлари майдон эгаларининг мағлубияти билан — 0:1 ҳисобида тамом бўлди. Пермнинг «Звезда» командаси Нальчикнинг «Автомобилист» командаси дарвозасига, Ярославлнинг «Шинник» командаси Фрунзенинг «Олға» командаси дарвозасига биттадан тўп киритиш билан иккитадан очко олишди. «Крилья Советов» (Куйбишев) — «Торпедо) (Кутаиси) учрашуви кучлар тенг ҳолда — 2:2 билан тугади. Свердловск шаҳрининг «Уралмаш» командаси футболчилари оржоникидзелик спартакчиларга 1:2 ҳисобида ютқазиб қўйишди.

Шу турдан кейин «Пахтакор» учинчи ўринни эгаллаб турибди.

Бир ўйинда беш тўп

Европа соврини — кубок эгалари кубоги учун финал ўйин Испаниянинг Барселона шаҳрида ўтди. Москва динамочилари финалгача яхши муваффақият қозониб келишди, лекин бу сафарги ўйинда уларнинг омади юришмади.

Динамочиларнинг Шотландия «Глазго рейнжерс» командаси билан бўлган ўйинида дарвозаларга жами 5 тўп киритилди. Ҳисобни шотландияликлар очишди. Ўйиннинг биринчи қисмида шотланд футболчилари 2:0 ҳисобида устунлик қилган бўлса танаффусдан кейин яна бир тўп киритиб, мавқеларини мустаҳкамлаб олдилар. Динамочилар кўп ҳаракатлар қилишди. Ана шу ҳаракатлар натижаси сифатида Эштреков, Маховиков икки тўп киритди. Кейин учрашув қизғинлашиб кетди. Бироқ ўйинни шу ҳисоб билан якунлашга тўғри келди.

Олимпиада ҳозирлиги

Мюнхен шаҳрида бўладиган олимпиада ўйинларига қизғин тайёргарлик кўрилмоқда. Олимпиада кезларида катта футбол мусобақалари ҳам бўлади. Олимпиада ташкилотчилари пешқадам командаларга бериш учун иккита олтин ва иккита бронза медаль ҳозирлаб қўйди. Бордию, учинчи ўрин учун курашда дуранг натижага эришилса, судья қўшимча вақт беради. Бу ярим соат ичида ҳисоб бир хил бўлса, ундай тақдирда ҳар икки команда бир хил медаль олади. Бошқача қилиб айтганда, 11 метрли жарима тўплари белгиланмайди.

Олимпиада футбол ўйинларида иштирок этадиган командалардан ҳозир 9 таси маълум бўлди. Қолганлари шу ой охиригача аниқланади.

Гуллаб-яшнаётган республикамизнинг пойтахти Тошкент кун сайин кўркам ва обод бўлиб боряпти. Шаҳар боғларга, чаманзорларга бурканяпти. Янги-янги маъмурий, уй-жой, маданий-маиший бинолар қад ростлаяпти. Суратда: Революция хиёбонининг айланма йўлида.

Г. Пун фотоси (ЎзТАГ).

МАДАНИЯТ ХАБАРЛАРИ

ВОРИСЛАР

Тўққизинчи беш йилликда бизнинг билим юртимизда ҳам турли фан кабинетларига эга бўлган битта янги ўқув корпусини қуриб ишга тушириш, ўқувчилар сонини 1410 кишига етказиш, етти ихтисослик бўйича ўқиш-ўқитиш ишларини олиб бориш кўзда тутилган.

Бу вазифани амалга оширишда билим юртимизни ўз оталиғига олган Андижон сув омбори қурилиши бошқармаси коллективимизга яқиндан ёрдам кўрсатяпти. Айниқса, кейинги йилларда ўқув даргоҳимизнинг моддий базаси янада мустаҳкамланди. Ўқитувчи-педагоглар состави ҳам малакали кадрлар ҳисобига яхшиланди.

Ўқув даргоҳимизни битириб чиққан талабалар ҳозирги кунда Андижон сув омбори қурилишининг илғор ишчилари сафидан ўрин олишган.

Қўрғонтепа район партия комитети ҳамда район халқ маорифи бўлимининг ташаббуси билан малакали ишчи кадрлар сафини кенгайтириш ва билим юрти ҳаётини атрофлича ўрганиш мақсадида яқинда ўқув даргоҳимизда барча саккиз йиллик ва ўрта мактаблар юқори синф ўқувчиларининг слёти бўлиб ўтди. Билим юртимизда меҳмон бўлган 200 дан зиёд ўқувчи дурадгорлик, сувоқчилик, ғишт терувчилик, электр пайвандчи ва арматурачи каби ихтисосликларга кириб ўқиш истагини билдирдилар.

С. ОБИДЖОНОВ,
Қўрғонтепа районидаги 54-ҳунар-техника билим юртининг директори.

* * *

Хатлар, хабарлар... Бухоролик Ғ. Қурбонов, наманганлик Ш. Иномов, тошкентлик В. Нодирова ва У. Пардабоев, чирчиқлик П. Рамадонова, курсклик М. Кузьмин, андижонлик У. Холиқов сингари ҳаваскор мухбирлар ҳам ўз мақолаларида янгиликлар ва хушхабарлар ҳақида ёзадилар.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

12.30 — МОСКВА. 12.45 — ТОШКЕНТ. 17.50 — Бадиий ҳаваскорлар концерти, 18.20 — Ахборот, 18.35 — Кинофестиваль кундалиги, 19.25 — **Чиновникнинг ўлими** (теленовелла), 20.00 — Социализм дунёси (Москва), 20.30 — Ахборот, 20.45 — «БЎСТОН». 22.00 — МОСКВА, 22.30 — **Алло, талантларни излаймиз,** 00.20 — Ҳужжатли фильм, 00.30 — **Футбол** ГФР — СССР.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.05 — МОСКВА. 18.10 — Янгиликлар, 18.15 — «Буратино кўргазмаси», 18.45 — Совет қонунчилиги ҳимоясида, 19.00 — Соната кечаси, 20.00 — Фильм-концерт, 20.30 — Ҳужжатли фильм, 20.45 — Телефильм, 22.00 — «Ноз-неъмат бунёдкори», 22.35 — **Ҳеч ким ўлишни истамади** (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — ТОШКЕНТ. Совет Иттифоқи Қаҳрамони генерал Собир Раҳимов хотирасига бағишланган классик кураш бўйича Бутуниттифоқ турнирининг тантанали очилиши, 19.00 — Телефильм, 20.30 — Тўлқинда-02, 21.00 — **Улмас гарнизон** (бадиий фильм).

РАДИО БУГУН

6.15 — Тонгги концерт, 8.25 — Ўзбек давлат филармонияси артистларининг концерти, 9.30 — **В. Мухатов.** «МЕНИНГ ВАТАНИМ» симфоник поэмаси, 9.50 — **Дўстлигимиз рамзи.** Очерк (тожикча), 10.10 — **И. Акбаров.** «ТЎЙ МУБОРАК» вокал сюитаси, 11.15 — Совет адвокатурасининг шонли йўли. Ўзбекистон Адлия министрлиги коллегия аъзоси **Н. П. Царев** сўзи, 11.30 — Дутор ва танбур тароналари, 12.15 — Рус композиторларининг опера ижоди, 13.30 — Талабаларга мувофиқ концерт, 16.10 — Ёшлар учун музикали соат, 16.50 — «Правда» газетасининг обзори, 17.00 — **М. Штейнберг.** «СИМФОНИЯ-РАПСОДИЯ» (музикали эшиттириш), 18.00 — Коммунистик ахлоқ ва тарбия мавзуларида, 18.10 — Нодир ёзувлар, 19.20 — Талабаларга мувофиқ концерт, 20.00 — «Ўзбекистон индустриальний» радиожурнали ва саноат ходимлари учун концерт, 21.00 — Халқаро мавзуларда суҳбат, 21.10 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун кечки концерт, 21.40 — Москва. Миллионлар ленинча университети, 22.30 — Қўқон шаҳар театри «СУД» спектаклининг радиопремьераси.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 27/V да **Князь Игорь.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 26/V да **Паранжи сирлари,** 27/V да **Хотинимнинг эри.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 26/V да **Оқар сувлар,** 27/V да **Дарбадар.**

КИНО

Эль Греко — «ЎЗБЕКИСТОН», НАВОИЙ номли, ҲАМЗА номли, «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Кабриола — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Рус даласи (кундуз соат 11, 12, 1 ва 5 да), **Даурия** (кундуз соат 2 ва 3 да), **Юлдуз жилоси** (кеч соат 6 ва 8 да), **Ота** (кеч соат 7 ва 9 да) — «СПУТНИК».

ёзги бинода

Эль Греко — «ХИВА».

Тошкент политехника институтининг механика факультети (Студентлар шаҳарчаси)

3 ИЮНЬ КЕЧ СОАТ 7 ДА

механика факультетини битириб кетганлар билан

ТАНТАНАЛИ УЧРАШУВ КЕЧАСИНИ УТКАЗАДИ

М. ҚОРИЁҚУБОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ «ЛАЗГИ» АШУЛА-МУЗИКА ВА РАҚС АНСАМБЛИНИНГ БАЛЕТ ГРУППАСИДА ИШЛАШ УЧУН 18 ЁШДАН 25 ЁШГАЧА БЎЛГАН ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАРГА

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

КОНКУРС 25 ИЮНДАН 25 ИЮЛГАЧА ЎТКАЗИЛАДИ.

Конкурс шартлари билан Тошкент шаҳар, «Правда Востока» кўчаси, 10-уй музика бўлими (телефон 334526) да танишиш мумкин.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги

ЎРТА ОСИЁ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ

вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

бўлим раҳбарлари: жойлаштириш ва ривожланиш истиқболлари, ердан фойдаланиш ва уни иқтисодий жиҳатдан баҳолаш, ташкилий хўжалик плани, ҳисоблаш техникаси, иқтисодий текширишлар, «Минск-22» электрон ҳисоблаш машинасида агро-иқтисодий информацияларни тўплаш ва ишлаш, иқтисодий-математик методлар ва ҳисоблаш техникаси воситалари асосида қишлоқ хўжалигини планлаштиришни ва бошқаришни такомиллаштириш, илмий-техник информациялар;

сектор раҳбарлари: ердан фойдаланиш, колхозларда ички хўжалик ҳисобини такомиллаштириш, агро-саноат бирлашмалари.

Конкурс муддати — 19 июнгача

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Гоголь кўчаси, 90-уй, телефонлар: 33-89-88, 33-07-007.

ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ МОДДИЙ-ТЕХНИКА ТАЪМИНОТИ БОШ БОШҚАРМАСИ

ортиқча ва фойдаланилмаётган материал ва жиҳозларни сотиш бўйича

13 ИЮНДАН 17 ИЮНГАЧА

ТОШКЕНТ ШАҲРИДА («Ғалаба» паркида)

РЕСПУБЛИКА САНОАТ ЯРМАРКАСИНИ УТКАЗАДИ

Узларидаги мавжуд ортиқ молларни сотиш ва зарур материалларни ҳарид қилиш учун корхона, ташкилот, колхоз ва совхозларнинг вакиллари таклиф этилади.

ТОШКЕНТ ШАҲАР 22-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1972—1973 ўқув йилига

УҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

БИЛИМ ЮРТИ ТОШКЕНТ ҚУРИЛИШЛАРИДА ИШЛАШ УЧУН МАЛАКАЛИ НАҚҚОШ-ПЛИТКАЧИЛАР, СУВОҚЧИЛАР, ДУРАДГОРЛАР, БУЁҚЧИЛАР ТАЙЁРЛАЙДИ.

Уқиш муддати — 2 йил.

14 ёшдан катта бўлиб, 8-10 синф маълумотига эга бўлганлар қабул қилинади. Ўқувчиларга ётоқхона, кунига уч маҳал иссиқ овқат, кийим-кечак, практика даврида пул мукофоти берилади.

Билим юрти қошида кечки мактаб, кутубхона мавжуд, спорт секциялари, ҳар хил тўгараклар ишлаб турибди.

Қабул қилинганлар шаҳарга прописка қилинади.

Билим юртига кирувчилар директор номига ариза, маълумоти ҳақидаги ҳужжат, паспорт ёки туғилганлиги ҳақидаги гувоҳнома (асл нусхаси) 3х4 сантиметр ҳажмидаги 6 дона фотосурат топширишлари лозим.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Астрахан кўчаси, Полевой тупиги, 12-уй (5-трамвайнинг «Кўк бозор» бекати).

БУТУНИТТИФОҚ «ИЗОТОП» БИРЛАШМАСИНИНГ

ТОШКЕНТ РЕСПУБЛИКАЛАРАРО БЎЛИМИ

Айни кунларда ташкилотларнинг заявкаларига биноан қуйидаги, гамма-дефектескопларни етказиб бера олади.

«ТРАССА» — трубопроводларнинг (1420 миллиметр диаметргача) пайванд қилиб уланган бирлашмаларининг сифатини ичкаридан битта девор орқали ва дала шароитларида ташқаридан икки девор орқали ёритиш ёрдамида назорат қилиш учун белгиланган.

Баҳоси — 9900 сўм;

«РИД-22» саноат маҳсулотларининг сифатини цех шароитида ва очиқ майдонларда назорат қилиш учун мўлжалланган.

Баҳоси — 10724 сўм;

«ГАЗПРОМ» — трубопрорводларнинг пайванд қилиб уланган бирлашмалари сифатини дала шароитларида икки девор орқали ёритиш ёрдамида назорат қилиш учун белгиланган.

Баҳоси — 3963 сўм;

«РИД-11» — маҳсулот ва конструкцияларнинг пайванд қилинган чоклари сифатини монтаж шароитларида назорат қилиш учун мўлжалланган.

Баҳоси — 7810 сўм;

«СТАПЕЛЬ-5» — конструкцияларнинг пайванд қилинган чоклари сифатини назорат қилиш учун белгиланган.

Баҳоси — 1680 сўм.

Мурожаат учун адрес: 700100, Тошкент шаҳар, Ш. Руставели кўчаси, 45-уй. Телефон — 55-11-08.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ЯНГИЛИКЛАР, ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР.

ТИНЧЛИК ВА ХАВФСИЗЛИК МАНФААТЛАРИНИ КЎЗЛАБ

БЕРЛИН, (ТАСС). Германия Бирлашган социалистик партияси ва Япония Социалистик партиясининг вакиллари Қўшма баёнотда барча антиимпериалистик кучларнинг ҳаракатини бирлаштириш зарур эканлигини таъкидладилар. Германия Бирлашган социалистик партиясининг делегацияси Японияга қилган визити вақтида ҳар иккала партия вакиллари ўртасида бўлиб ўтган музокаралар тугаллангандан кейин бу баёнот эълон қилинди.

Германия Бирлашган социалистик партияси ва Япония Социалистик партияси делегациялари Осиёда коллектив хавфсизлик системасининг вужудга келтирилиши, шунингдек тинч-тотув яшаш принциплари асосида турли ижтимоий тузумлардаги давлатлар ўртасида муносабатларнинг яхшиланиши ва улар ўртасида ҳуқуқий жиҳатдан тўла тенглик ва ўзаро манфаатдорлик негизида ҳамкорликнинг ривожлантирилиши Осиёда тинчлик ҳамда хавфсизликни таъминлаш учун катта аҳамиятга эга бўлур эди, деган фикрни якдиллик билан изҳор қилдилар.

Германия Бирлашган социалистик партияси ва Япония Социалистик партиясининг вакиллари ҳар иккала партия Ҳинди-Хитой халқларининг кураши билан бирдам эканлигини изҳор қилдилар.

Ҳар иккала партияларнинг делегациялари мамнуният билан шуни қайд қилдиларки, Совет Иттифоқи Германия Демократик Республикаси ва социалистик ҳамдўстликдаги бошқа мамлакатларнинг ижобий ташқи сиёсати туфайли Европада кескинликни юмшатиш майллари кучайиб бормоқда.

СОВЕТ-АМЕРИКА МУЗОКАРАЛАРИ ТЎҒРИСИДА

ВАШИНГТОН, 24 май. (ТАСС). АҚШ конгрессидаги ҳар иккала сиёсий партия раҳбарлари баёнот эълон қилдилар. Улар Москвада президент Р. Никсон билан Совет раҳбарлари орасида олиб борилаётган музокаралар муваффақиятли тугалланади, деб умид қилганликларини айтдилар.

Республикачилар партиясининг сенатдаги фракцияси раҳбари Х. Скотт «Москвада тинчлик мақсадларини кўзда тутган янги қарорлар қабул қилиш учун муҳим йўл очиб берилмоқда», деб таъкидлади.

Сенатдаги демократик кўпчиликнинг раҳбари М. Мэнсфилд бу гапларни маъқуллади ва СССР пойтахтида олиб борилаётган музокараларни «ғоят муҳим аҳамиятга молик учрашув» деб атади.

ТУРКИЯ БОШ МИНИСТРИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

◆ АНҚАРА, 24 май. (ТАСС). Туркиянинг янги бош министри Ферид Мелен бу ерда қилган баёнотида ўз вазифаларини бажаришга киришган мамлакат ҳукуматининг асосий вазифаларини таърифлаб берди.

Ҳукумат, деди Мелен, Туркия республикасининг асосчиси Ота Турк йўл-йўриқлари асосида конституцияда кўзда тутилган иқтисодий ва ижтимоий ислоҳотларни амалга оширишга катта эътибор беради. Биз, деди бош министр, Туркияни иқтисодий юксалтиришнинг етарли суръатларини таъминлаш мақсадида капитал маблағларни кўпроқ ажратишга интиламиз ва қишлоқ хўжалиги ҳамда саноатни ривожлантириш йўлида бошқа зарур чораларни кўрамиз.

ДЎСТЛИК КЕЧАСИ

БРАЗЗАВИЛЬ, (ТАСС). Халқлар ўртасида дўстлик Конго уюшмаси ташкил этган Совет—Конго дўстлиги кечаси Браззавилда «СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги-ленинча миллий сиёсатнинг тантанаси» деган шиор остида ўтди. Кечада қатнашган кишилар СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги тўғрисида, совет халқининг коммунистик қурилишдаги муваффақиятлари ҳақида доклад тингладилар. Бундан ташқари, улар «Бугунги СССР» фотовиставкасини кўздан кечирдилар, бешта қардош—иттифоқдош республика—Россия Федерацияси, Украина, Белоруссия, Туркманистон ва Литва тўғрисидаги ҳужжатли кинофильмларни кўрдилар.

Кеча охирида «Халқнинг содиқ фарзандлари» деган совет бадиий кинофильми кўрсатилди.

ГДР. Кляйн Ванцлебендаги қишлоқ хўжалик илмий-тадқиқот институтининг теплицасида ГДР, СССР ва Болгария ўсимликшунослари ҳамкорликда ишламоқдалар. Қардош мамлакатларнинг олимлари қанд лавлагининг юқори ҳосилли навларини яратиш мақсадида биргаликда тадқиқот ишлари олиб бормоқдалар. Суратда: илмий-тадқиқот институтининг теплицасида.

АДН—ТАСС фотоси.

ЮСФР ПРЕЗИДИУМИНИНГ МАЖЛИСИ

◆ БЕЛГРАД, 24 май. (ТАСС). Югославия Социалистик Федератив Республикаси президиумининг бу ерда бўлиб ўтган мажлиси ЮСФР президенти, ЮКС раиси Иосип Броз Титонинг Совет Иттифоқига қиладиган расмий дўстлик визити билан боғлиқ масалаларни муҳокама қилди. Югославия билан СССР ўртасидаги икки томонлама муносабатларни янада ривожлантириш учун қулай имкониятлар борлигини ЮСФР президиуми таъкидлаб ўтди. Президент И. Броз Титонинг СССРга қиладиган визити иккала мамлакат ўртасидаги дўстона ҳамкорликни янада ривожлантиришга янги ҳисса бўлиб қўшилади, деган ишонч билдирилди.

ЯНГИ ФАШИСТЛАР СИЁСАТГА БОШЧИЛИК ҚИЛМОҚДАЛАР

ЛОНДОН, 24 май. (ТАСС). «Бродербонд» («Қардошлар иттифоқи») деган фашистларнинг махфий жамияти Жанубий Африка Республикасининг реакцион ирқчилик сиёсатини ишлаб чиқмоқда ва белгилаб бермоқда. «Бродербонд» бу мамлакатдаги миллатчилар партияси ёрдамида иш кўрмоқда. Бу партия фашистлар қўлидаги итоаткор қурол бўлиб қолди. «Қардошлар иттифоқи»нинг аъзолари ҳукмрон партиядагина эмас, балки Жанубий Африка Республикаси ҳукуматида ҳам асосий лавозимларни эгаллаб олганлар.

Иоганнесбургда чиқадиган «Санди таймс» газетаси шу тўғрида хабар берди. Махфий жамиятнинг сиёсати, деб таъкидлайди «Санди таймс» газетаси, Жанубий Африка Республикаси ҳаётининг ҳамма соҳаларида озчиликни ташкил этган оқ танлиларнинг тўла ҳукмронлигини таъминлашни кўзда тутади.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ ЛОНДОН. Англиянинг машҳур юристи ва жамоат арбоби, «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофоти лауреати Денис Притт 85 ёшида вафот этди. У кўп йил жаҳон тинчлик кенгашининг аъзоси эди. Денис Притт Совет Иттифоқининг самимий дўсти эди.

◆ ВАШИНГТОН. Ташқи ишлар сенат комиссияси сенатор М. Мэнсфилднинг Жанубий Вьетнамдаги Америка қуролли кучларини шу йил 31 августдан сўнг маблағ билан таъминлашни тўхтатишни талаб қилувчи тузатишни маъқуллади. Бу тузатиш комиссиясининг чет эл давлатларига 1,7 миллиард доллар миқдорида ёрдам кўрсатиш тўғрисида тасдиқлаган қонун лойиҳаси муносабати билан қабул қилинди.

◆ ЛИМА. Американинг «Сазерн Перу коппер корпорейшн» компаниясида ишловчи 2800 дан ортиқ Перу ишчиси забастовка эълон қилди.

Ана шу компанияга қарашли Токепала конларининг кончилари ҳамда Ило шаҳридаги мис эритиш фабрикасининг ишчилари янги меҳнат шартномалари тузилишини ва меҳнат шароити яхшиланишини талаб этмоқдалар.

(ТАСС).

ҲАР ТЎҒРИДА

Ўлимга маҳкум этилган юнон файласуфи Суқротнинг олдига бир дўсти видолашгани келади. Ҳужрага кириб қараса, Суқрот музика ўқитувчисидан сабоқ олаётган эмиш.

— Ие, бу нима қилиқ? ҳайрон бўлади олимнинг ошнаси. Эртага дунёдан ўтасан-у, бугун ашулага бало борми?

— Бугун ўрганмасам, қачон ўрганаман? — деди Суқрот жиддий равишда.

* * *

Машҳур инглиз табиатшуноси Чарльз Дарвин болалик чоғида мактабда ўқитиладиган дарсларга ҳафсаласизлик билан қараган, Табиатга, саёҳат ва саргузаштларга, ҳайвонот дунёсига эса унинг ишқибозлиги жуда ҳам зўр бўлган. Бир куни отаси уни койиб қолибди: «Менга қара! Сен ов билан ит ва каламушлардан бошқа нарсани билмайдиган бўлсанг, бутун оиламизга иснод келтирасан!»

Маълумки, Чарльзнинг ҳайвонларга ишқибозлиги Дарвинлар оиласига иснод эмас, оламшумул шуҳрат келтирди.

* * *

Машҳур инглиз физиги Э. Резерфорд ўз лабораториясига кириб қолди. Унинг шогирдларидан бири кеч бўлиб қолганига қарамай, аллақандай иш билан машғул эди.

— Бемаҳалда нима қиляпсиз? — деб сўради олим.

— Ишлаб ўтирибман.

— Кундузлари нима қиласиз?

— Ишлайман.

— Саҳар чоғлари ҳам ишласангиз керак-а?

— Ҳа, саҳардан туриб ишлайман.

Шунда Резерфорд қовоғини солиб, шундай дебди;

— Менга қаранг, агар иш шундай бўлса, унда сиз қачон фикр қиласиз?

* * *

Кунларнинг бирида академик Н. Н. Бекетовнинг яқинларидан бири югуриб келиб шовқин солди:

— Николай Николаевич, кутубхонангизга ўғрилар кирибди!

Олим ҳисобларидан бошини кўтариб, хотиржамлик билан:

— Хўш, улар нимани ўқишаяпти? — дебди.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ —
Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: 700.000 ГСП. ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» КУЧАСИ № 26, Редактор — 336545, Редактор ўринбосарлари — 337914, 330 683. Масъул секретарь — 334455, Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283. Партия турмуши — 333469, 337221, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455. Халқаро ҳаёт — 337221. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780, Совет қурилиши — 333258. Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451, Маҳаллий ахборот ва спорт — 331424, Оммавий ишлар ва хатлар — 332143, 333553. Иллюстрация — 334524, Стенографистка — 337343, Корректура — 337162, Эълонлар — 338142, Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ, Андижон — 48—85, Бухоро — 3—31—42, Қарши — 38—42, Нукус — 42—62, Самарқанд — 31—972, Термиз — 54—01. Урганч — 34—55, Фарғона — 4—29—44.